

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-útkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Szuperfoszfát műtrágyaközvetítés.

Az OMGE. szuperfoszfát műtrágyaközvetítő központi irodája 48 fillérről közvetíti a 19—20¹/₂%-os és 49 fillérről a 16—18%-os szuperfoszfát kilogrammpercentjét a megrendelő állomására. Fizetési feltételek: 1 hónapon belüli fizetés esetén 3% engedmény, 6 hóig kamatmentesen, azontul az osztr. magy. bank mindenkori kamatlábánál 1¹/₂%-kal magasabb kamattal. Megrendelések a feltételek alatt csak teljes vagonrakományokra fogadtatnak el; kisebb szállítványoknál megítélendő a vagonrakomány és darabaru közötti szállítási díjkülönbözet. Megrendelések az OMGE. műtrágyaközvetítő irodájához (Budapest, IX. Köztelek-utca 8. sz.) intézendők, mely kívánatra a részletes szállítási feltételeket is közli. A részletes közvetítési feltételek a Köztelek 1903. évi 99. és 101. számában már megjelentek és mindenről bő tájékoztatást nyújtanak.

A Magyar Ornithologiai Központ.

(Jegye M. O. K.)

Irta: Hermann Ottó.

Most, hogy az ország földmivelésügyi kormánya benyújtotta a törvényhozásnak a gazdaságilag hasznos madarak védelméről szóló nemzetközi egyezményt, talán ideje, hogy éppen a „Köztelek” hasábjain szóljunk arról az intézetről, mely szakszerűen közreműködött az egyezmény létrehozásán s amelynek hivatása, hogy a madárvédelem ügyét nem az érzélgősség terén, hanem emberies irányban ugyan, de szoros viszonylatban a gazdasági érdekekkel, szolgálja és ápolja.

Az intézet története dióhéjba szorítva a következő. Az 1891-ben Budapesten tartott II. nemzetközi madártani kongresszus alkalmára mi magyarok szerveztük legelsőként a gazdasági madártan osztályát, mely közhelyeslét vitott

ki. Itt nálunk vitatták meg egy tudományos kongresszus keretében először a külföld legelső szakemberei az észszerű madárvédelem ügyét.

A kongresszus különben is nagy sikert ért el és ez indította Csáky Albin grófot, az akkori közoktatásügyi minisztert arra, hogy az egész szak szolgálatára külön, állandó intézetet állítson: a Magyar Ornithologiai Központot.

Az intézetet felkarolta utóda Wlassics Gyula is és amíg a közoktatásügyi miniszterium ügykörébe tartozott, az intézet különösen a madárvonulás terén vívott ki sikereket, amelyek a külföldön is el vannak ismerve.

Az intézet tudományos; de mint ilyen szükségképpen be kellett állítani az ország gazdasági érdekeinek szolgálatába is, ez pedig úgy történt meg, hogy átvétezt a földmivelési miniszterium ügykörébe és mindinkább azon volt, hogy a gazdasági irányt felkarolja és művelje.

Az új irány kialakulását hatalmasan előmozdította Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter elsősorban azért, hogy az irodalmat szervesen, vagyis úgy fejlesztette, hogy a gazdaközönség egyetemét közelebb hozza a gazdasági madártan jelentőségéhez. Kiadott így Chernel István nagy madárműve, megírva „tekintettel a madarak gazdasági jelentőségére”; kiadott e sorok írójának a madarak hasznáról és káráról írott népszerű könyve, hasonló czéllal.

Magában az intézetben pedig kezdetét vette az az óriási munka, amely a madarak hasznos illetőleg káros voltát nem hozzávetőleg, hanem pozitív alapon igyekszik meghatározni, t. i. a begy- és gyomortartalom alapos vizsgálatával, még pedig lehetőleg szoros kapcsolatban a gazdasági műveletekkel, mint: szántás, vetés, kapálás, aratás és egyéb mozzanataival.

Hogy csak egy példa legyen itt érintve: a fogoly táplálkozásának vizsgálatából világo-

san kiderült, hogy ez a madár a növényéletre káros rovaroknak tömeges felemésztésével a mezőgazdaságnak valóságos védője.

Ez ebben a bevezető cikkben csak éppen jelezhető.

Áttérek arra a jelenségre, hogy az egyezménynek a parlamentben való előterjesztését némelyek avval a kérdéssel érintik: „hát az országnak nincs ennél fontosabb ügye?”

Ezt a kérdést, illetőleg ennek a felfogásnak a jelentkezését vártam, mert ismerem az elemeket.

„A madár! hát miben lehet az fontos?” ezt hánytorgatja a társadalom egy részének anyagiassága, amely nem számol azokkal a csodás láncolatokkal, amelyek kicsiny okokból szövődve, tömegességükkel hatalmat jelentenek, mely előtt az embernek meg kell hajolnia. Számolok tehát evvel.

En azt a kölcsönösséget, amely madarak, rovarok és termények között hatás szerint fennáll, mezőgazdasági államunkban évi háromszáz millió korona értékkel merem kifejezni, ez tehát elég fontos, hogy ne kicsinyeltessék.

Hogy milyen annak a kölcsönhatásnak adott esetben a hatalma, arra reátanított a — filloxera.

Tekintetbe kell vennünk, hogy Európa leghaladottabb államai szükségét látták a hasznos madarak nemzetközi védelmének, hogy harmic évén át folytatott vizsgálatok, tanácskozások és alkudozások, amelyekben mi magyarok mindég előkelő állást foglaltunk el, végre megegyezésre vezettek, hogy ez is az ügynek kiváló súlyt kölcsönöz.

Ha most már azt kérdezzük, vajon a gazdasági ornithologia terén mit mivelnek a nyugat államai? A tömören megadott felelet ime ez: Legtökéletesebb szervezet az északamerikai Egyesült-Államoké, ahol Hart Merriam vezérlete alatt biológiai brigádok mű-

Ne vásároljunk addig, míg kérdést nem tettünk!

elsőrendű lóherelevél védjegyű THOMASSALAK-LISZTRE

néve. Ajánlunk:

4 havi hitel vagy 20% p. eng. mellett

	paritással	29 ¹ / ₂ fillérrel	összfoszforsav kg. %-ként	33 ¹ / ₂ fillérrel	csitromsavban oldható tartalommal, kg. %-kint
Bubené	29 ¹ / ₂	"	"	33 ¹ / ₂	"
Simbach	"	29 ¹ / ₂	"	"	"
Troppau	"	29 ¹ / ₂	"	33 ¹ / ₂	"
Fiume	"	32	"	38	"
Passau	"	30	"	34	"

(18%-20% foszforsav, ebből 80—90% csitromsavban oldható.)

Favardíjat minden állomásra közöljük!

Beltartalomra mérvadó a Magy. kir. vegykisérleti állomás Magyar-Óvárott.

Figyelmeztetjük t. tagjainkat a 4 év óta nyújtott 3%-os évi visszatérítésre.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 16 oldal.

ködnék s az egész állatvilágot gazdasági viszonylatai szerint határozzák meg. Az egyik brigád a madarakat és az emlősöket tanulmányozza haszon és kár tekintetében elismert legnagyobb sikerrel.

Németország a M. O. K. közvetett hatása alatt rendezte be Rosittenben megfigyelő állomását, a birodalmi egészségügyi hivatal pedig biológiai osztályt szervezett, amely különösen a madarak életviszonyait kutatja pozitív alapon a gazdasági haszon és kár tekintetében.

Ujabbán Belgium keresett nálunk tájékozást, Hollandia pedig közvetlenül magyar nyomon indul.

A közszükség hatása alatt hozott az 1900. évi párisi ornithológiai és gazdasági kongresszus oly határozatot, hogy az államok kormányai felkérendők a madarak táplálkozási viszonyainak tanulmányozására.

Azt hiszem, hogy e bevezető cikkkel sikerült bebizonyítani, hogy itt nem kedvtelésről, hanem a szaktudásnak az állam vitális érdekeinek szolgálatába való beállításáról van szó.

A következő cikkek már alkalmazottan fognak szólni.

A német tőzsdereform.

Mikor 1897 január hó elsején az új német tőzsdetörvény életbelépett, úgy a német agráriusok, mint egyáltalán mindazok a körök, melyek a tőzsdéken üzött fedezetlen határidős üzlet megszüntetését követelték, úgy vélekedtek, hogy az új törvénynek a mezőgazdasági termékekben üzött határidős játék betiltására vonatkozó rendelkezései jótékony hatással lesznek a gabonaforgalom és gabonakereskedelem jövő alakulására.

Ámde csakhamar kiderült, hogy az új

tőzsdetörvénybe vetett remények alaptalanok voltak; és alig néhány hónappal a reform életbelépése után szembetűnőkké váltak annak igen lényeges hiányai. A tőzsdetörvény értelmében ugyanis úgy a gabona-, mint az értéktőzsdén csak bizonyos árukban, illetve értékpapirokban tiltatott el a határidős üzlet; más árukban vagy értékekben azonban a határidős kötések megengedettek. Így keletkezett a tiltott és megengedett határidős üzlet fogalma. Tiltott minden oly határidős üzlet, amely gabonára, malomtermékekre, vagy ipari vállalatok részvényeire vonatkozik. (50 ik §.) Czukorban, spirítuszban, gyapotban, kávéban stb., továbbá állampapirokban, vasúti részvényekben és más ehhez hasonló papirokban kötött határidős üzletek azonban megengedettek nyilvánítottak (52. §.) Az utóbbi engedelmények azért kerültek a törvénybe, mert a tőzsdetarát elemek, kik a német parlamentben azon időtájt többségben voltak, azt a nézetet vallották, hogy a bizonyos árukban üzött határidős spekuláció közgazdasági szükségét képez s e nélkül az ezen áruk forgalombahozatalával hivatászerűleg foglalkozó egyének kereskedelmi tevékenységük szabad kifejtésében korlátozottnának.

Az 1896-iki német tőzsdetörvény ily kivételeket engedélyezvén, elkerülhetetlen volt a tőzsdéi forgalom purifikálására irányuló mozgalom fiaskója. S a törvény rendelkezéseinek hatálytalanságát még növelte az a körülmény is, hogy a határidős játék mivoltának a törvény 48-ik §-ában foglalt meghatározása hiányos és tökéletlen volt.

A nevezett §. értelmében ugyanis árukban vagy értékpapirokban létrejött tőzsdéi határidős ügyleteknek az oly ügyletek minősítetnek, amelyek a tőzsde előjárósága által a határidősüzletre vonatkozólag megállapított üzleti szokások értelmében kötettek, feltéve, hogy az illető tőzsdén a határidős árak hivatalosan jegyeztetnek.

A tőzsdéi határidős üzletnek ily meghatározásával az agráriusok épp oly elégedetlenek voltak, mint a kereskedő elemek. Az agráriusok

ugyanis nem foglaltak állást a szolid, becsületes és nem tisztán spekulatív indokokból létrejött szállítási üzletek ellen, amely üzleteknél tudvalevőleg a szállítás szintén csak egy bizonyos későbbi határidőben következik be s amely üzletekre tényleg szükség van akkor, midőn nagyobb gabonamennyiségek forgalombahozataláról van szó. A kereskedők pedig perhorreszkáltak a törvényben foglalt definíciót, mivel abban mindennemű spekulatív, mint nem spekulatív határidős üzletek kizárását látták.

A meghatározás ügyetlen fogalmazása azonban lehetővé tette, hogy épp a tőzsde legveszedelmesebb spekuláló elemei kijátszák a legnagyobb merevséggel felállított tilalmat. A meghatározás értelmében ugyanis csakis a tőzsdéi szokások értelmében és tőzsdéi nyilvántartás mellett létrejött határidős üzletek tilalmazottak. Arra vonatkozólag azonban, hogy a tőzsdén kívül mindennemű ellenőrzés és nyilvántartás nélkül spekulatív természetű határidős üzletek létrejöhetnek-e érvényesen vagy sem, erre nézve a törvény semminemű rendelkezést, illetve tilalmat nem tartalmaz. Ennek következtében mindjárt 1897 január hó 2-ikán, tehát a tőzsdetörvény életbelépése után következő napon, a berlini tőzsdéi gabonakereskedők egy magántőzsdét alakítottak, kijelentve, hogy ez az ő tőzsdéjük hivatalos jelleggel, hivatalos tőzsde jellegével nem bír és hivatalosan határidős árak ott nem is jegyeztetnek.

A német birodalmi közigazgatási bíróság (Oberverwaltungsgericht) 1898-ban kiegészítette ugyan a tőzsdetörvény hiányos rendelkezését egy döntvénnyel, amelynek értelmében egy nem hivatalos tőzsde is alá van rendelve a tőzsdetörvény rendelkezéseinek; azonban annak daczára, hogy a gabonátőzsdéket a rendőrség üzte ki kis magántőzsdéjükből, azok titokban mégis megtartották összejöveteleiket s ezen titkos összejövetelekre és az azokon létrejött üzletekre nézve a kormány további eljárást nem tartott szükségesnek.

Ily körülmények között természetesen, hogy az agráriusok, akik az 1896-iki tőzsdereformot nagy

→ TÁRCZA. ←

Szakirói akarnokok.

— Rajz. —

Ne vegye az Isten papaszosan ezt a buta czimet, de találóbbat nem leltem a magyar szókincsek tizezeiből. A kezdő versirót füzfa-póétának nevezik, a szakiró akarnok még csak nem is kezdő szakiró. Valami más. De hogy hamarabb megérthesük, szemlöl-szembe ide állítok egyet a sok közül.

A főszerkesztő vezetőcikkét körmöl az íróasztala mellett a külön helyiségében. A szedő gyerek az ajtó előtt várja, — nyárban legyeket fogdos. Ebben a legdrágább időben érkezik egy uriember. A szerkesztőségi szobában fogadjuk. Megjelenése kifogástalan, öltözete megfelelő. Valamely ifjabb miniszteri fogalmazót nézzünk ki belőle, akihez még nem volt szerencsénk.

Rendszerint a főszerkesztőt keresi, igen fontos ügyben. Közbe szétekint. Nézi a szerkesztőség butorait, ami látszólag meglepődésére szolgál. A segédszerkesztő végezni óhajtaná az idegennel. Kijön szobájából. Bemutatja magát. De hasztalan. A vendég szavai szerint az ügy, melyben ide fátadott, föltétlen a főszerkesztő elé tartozik. Igen fontos dolog.

Hogy kétszer is kijelenti a nagy fontosságot, a szerkesztőség egyik tagja, légtöbbször éppén a segédszerkesztő hátorságot nyer a vezetőcikkét író főszerkesztő urhoz bemenni. Bejelenti, hogy egy ur igen-igen fontos ügyben óhajt beszélni, csakis a főszerkesztő ural.

Tetizeni semmiesetre sem tetszik a háborogtatás, de azt feleli a főszerkesztő, hogy bocsásuk be.

Az ifju ur erre rendbehozza ruházatát.

Főleg a nyakát simítja meg a magas és feszes gallér alatt, miatha gyantázná a torkát.

Kifogástalan előkelőséggel belép a főszerkesztő urhoz, de előbb kopog az ajtóján, holott az orrát veri a figyelmeztető tábla, hogy „az ajtón ne tessék kopogni!” Ez persze mindjárt jó bevezetőnek. Meglátja a figyelmeztető táblát és telivér francia kiejtéssel zengi:

— Pardon! pardon! későn láttam a figyelmeztetést, hogy kopogni tilos.

Ezután oda lejt a főszerkesztő íróasztala mellé. Először is megkérdezi, hogy a főszerkesztő urhoz van-e szerencséje és csakis a főszerkesztő szavainak biznyságtétele után kezdi előadni az igen-igen fontos ügyet, mi végett idefáradt.

Bemutatkozik. Elmondja nevét és elősorolja iskoláit, mely rendszerint beföldi, vagy külföldi gazdasági akadémia jeles végzése. Ennél nem kevesebb!

— Mivel lehetek szolgálatára? vagy mivel szolgálhatok? — ez a főszerkesztőnk kérdése.

— Egy igen-igen fontos ügyben jöttem, — kezdi az érdekes idegen.

— Tessék helyet foglalni! — szól a főszerkesztő és leküzdö csendes bosszuságát, amiért éppén a vezetőcikkét írásában zavarták. Ugy gondolja, hogy ha az ügy igen-igen fontos, ugy az a cikk késhet harmincz perczet.

Erre aztán a legfontoskodóbb arczczal kezd előadásához a zö'd karosszékekben feszengő, érdekes idegen. A szavakat lassan, nyujtva ejti ki, hogy annál érdekesebbek legyenek.

— Szándékom volna bec és lapja részére cikkeket írni, — mellesleg mondva külföldi tanulmányutrá l'szek k küldve az állam részéről, sőt N. N. és X. X. országgyűlési képviselőktől elsőrendű referenciákkal rendelkezem.

Nyomban elő is veszi a két országgyűlési

képviselő ajánló sorait. Mint kedves öcsesztől ajánlja mind a kettő az érdekes idegent.

A főszerkesztő nyomban megkérdezi:

— És milyen szakirányban működik?

— No, ezideig még nagyobb tanulmányokat igénylő művek megírásához nem kezdettem, hanem tanulmányutam idejét ennek szentelhetem teljesen. Mindenesetre az érdekelne legelőször is, hogy mily díjazásban részesít a szerkesztőség?

Főszerkesztőnk rövidesen elmondja a kulcsot, vagyis a tisztelet-díjazás módjait:

— Eredeti cikk soronként 8 fillérjével; fordított cikk soronként 6 fillérjével van díjazva, ha a közlemény jó és közölhető! . . .

Az illető érdekes idegen az utóbbi megjegyzést figyelemre sem méltatja, pedig találon jellemzi főszerkesztőnk éleslátását. Azonban tovább hallgatja az érdekes idegent.

— Ugy értesültem, hogy a Deutsche Landwirtschaftliche Zeitung 50—60 fillért fizet soronként. De vannak francia és angol szaklapok, amelyek még ennek ké-, háromszorosát is fizetik a szakiróknak.

A főszerkesztő meg akarja mondani az érdekes idegennek, hogy azok a magas tiszteletdíjak nem kezdő szakiróknak járnak, hanem a gazdasági szakirodalom elsőrendű embereinek, világhírű szaktekintélyeknek. Mégis elhallgatja és szerényen jegyzi meg:

— Haj, ez Magyarország nem lehetséges.

— De ily csekély díjért egyáltalán nem érdemes írni! — szól panaszosan az érdekes idegen.

A főszerkesztő elősorolja a gazdasági akadémia érdemes tanárait, akik ezért a csekély díjért irnak és akik mégis csak magasan állanak az érdekes idegen fölött. Az ifju ember pedig föláll a zöld karosszékről és kicsinylőleg mondja el befejező mondókáját.

küzdelmek á meg az aera törvény rev kedő elemek tartásában hallgatolagos masnak tar. oly novellári állapotot töb

Ily mó ját s a tőzse sát követelvé ban a külföl sajtónak ily az a nézet agráriusok eltiltásából s s mindenáro hozni. Ismer kább a tőzse rokonszenvez évek folyam állította oda mintha az seinek nyom gazdasági v nem felelő melynek indo riusok is bel ennek a fel hogy a ném a tőzsdetörvé

Már elő pontok vezér amidőn az módosítását mint hogyha bármimű volna elő, határidős játé tése kívánato laris reforma szövegezése ki a tilalom dac a tilalmat me

— Még fogok írni. írói tiszteletdí irok valami s leveleim vag szakirodalom

Előkelő kesztőségbe (Csoda, hogy És megy a le teriumba, hog — ha ugyan

Főszerke zetőcikkét. I után lapunk akinek ugyan még egy tíze irói hivatotts

nokok! Ti tu hirdett kezd faragó legföle be, amelyeké de mit csinál

nokokka? . . . előre alkusz az!) És mie díjazás cseké bizonyos, hog az illető akarn

A dolog befejezi a Kemény hang

— Kéren bebocsátanak mit akar?!

Nem az nok jelölt m szerkesztőség befejezi a v kell, — még a

küzdelmek árán tudták csak kivívni, nem szüntek meg az aera fonákságait ostorozni s a tőzsdetörvény revízióját követelni. Viszont a kereskedő elemek, kik a kormány passzív magatartásában a tiikon üzött határidős játék hallgatóságos jóváhagyását vélték látni, alkalmasnak tartották az időt a tőzsdetörvény oly novelláris megváltoztatására, mely a régi állapotot többé-kevésbé helyreállította volna.

Ily módon mindkét párt a tőzsde reformját s a tőzsdetörvény novelláris megváltoztatását követelvé, Németországban, főképp azonban a külföldön — különösen a tőzsdebarát sajtónak ily irányú cikkezései következtében — az a nézet kapott lábra, hogy maguk a német agráriusok belátták már a határidős játék eltiltásából származó közgazdasági hátrányokat, s mindenáron szeretnék tévedésüket helyrehozni. Ismeretes, hogy a sajtó nagyrésze inkább a tőzsdei körökkel, mint az agráriusokkal rokonszenvez. Ennek következtében az utolsó évek folyamán az európai sajtó nagyrésze úgy állította oda az 1896-iki német tőzsdetörvényt, mintha az egy, az agráriusok tulzó követeléseinek nyomása alatt létrejött, jelenlegi közgazdasági viszonyainknak egyáltalában meg nem felelő törvényhozási alkotás lett volna, melynek indokolatlanságát már maguk az agráriusok is belátták. S különösen gyakorivá vált ennek a felfogásnak a hangoztatása azóta, hogy a német kormány komolyan hozzáállott a tőzsdetörvény-novella elkészítéséhez.

Már előzőleg említettem, hogy minő szempontok vezérelték a német agráriusokat akkor, amidőn az 1896-iki tőzsdetörvény novelláris módosítását követelték. Nem az volt indokuk, mint hogyha a határidős üzlet betiltása által bármintemű közgazdasági hátrányok állottak volna elő, melyeknek kiküszöbölése végett a határidős játékra vonatkozó tilalom megszüntetése kívánatos. *Hanem igenis követelték a novelláris reformot azért, mert a törvény hiányos szövegezése következtében a határidős spekuláció a tilalom daczára is épp úgy folyt tovább, mint a tilalmat megelőző időkben!*

— Még ezideig nem irtam, de nem is fogok írni. Magyarországon igen csekély az írói tiszteletdíj. Inkább a miniszterium részére írok valami szakkönyvet. Oda is kitűnő ajánlóleveleim vannak. Nem!... Magyarországon szakirodalommal foglalkozni nem érdemes!...

Előkelő mozdulatokkal távozik. A szerkesztőségbe kicsinylőleg csak jónapot! mond. (Csoda, hogy kezét ad a főszerkesztőknek.) És megy a legkitűnőbb ajánlósorokkal a miniszteriumba, hogy ott bődögitsa a magyar gazdát. — ha ugyan felülnek neki, amit el nem hiszek!

Főszerkesztőnk befejezheti elkezdett vezetőcikkét. És az érdekes idegen távozása után lapunk gyöngült egy szakirói tehetséggel, akinek ugyan kitűnő ajánlószói vannak, de még egy tiszoros közleményben sem nyilvánult írói hivatalossága!... Szegény szakirói akarnokok! Ti tulatesztek az eddig oly felelmesnek hirdetett kezdő poétákon. Mert a kezdő versfaragó legföllebb egy csomag rossz verssel állít be, amelyeket papirkosárba lök a szerkesztő, de mit csináljon a szerkesztő a szakirói akarnokokkal?... Ezek irást sem hoznak, hanem előre alkusznek a medve bőrére. (Szamárbőr az!) És micsoda hang! micsoda leszólás a díjazás csekély volta miatt. Holott az sem bizonyos, hogy egyáltalán tud-e szakcikket írni az illető akarnok.

A dolog vége mindig egy Főszerkesztőnk befejezi a vezetőcikkét és kijön hozzánk. Kemény hangon mondja el mondókáját:

— Kérem, más alkalommal, mielőtt hozzám bebocsátanak valakit, kérdezzék meg, hogy mit akar?!

Nem az első eset ez. Sok szakirói akarnok jelölt megfordult azelőtt is, azután is a szerkesztőségben, de azóta, míg a főszerkesztő befejezi a vezetőcikkét, mindenkinek várni kell, — még a grófoknak is!... Péterfy Tamás.

A tőzsdebarát sajtó által hangoztatott tendenciózus és rosszakaratu híresztelésekkel szemben, amelyek a német agráriusokat, mint közgazdasági kézzel nem bíró s következtelen pártot igyekeznek a nagyközönség előtt föltüntetni, a „Deutsche Tageszeitung“, a német agráriusok hivatalos lapja folyó évi február hó 28-ik számában közlésezi a német agráriusoknak a tőzsdetörvény reformjára vonatkozó hivatalos álláspontját, melyet e helyütt, a nálunk is tendenciózusan terjesztett híresztelések megczáfolására, a következőkben közlünk.

A német agráriusok követelése a következőkben foglalhatók össze:

1. Mindenekelőtt feltétlenül szükséges a tőzsdei határidős üzlet mielőltanok törvényben való pontos meghatározása. E meghatározás értelmében árukban kötött határidős üzleteknek az oly üzletek minősítendők, amelyeknél tényleges szállítás és átvétel nem történt; kivételt csak az az eset képezhet, midőn a szállítást avagy átvételt vis major akadályozza meg. *Értékpapirokban* létrejött tőzsdei határidős üzleteknek pedig az oly üzletek minősítendők, amelyeknél az eladó az eladás pillanatában még se nem tulajdonosa azon illető papiroknak, sem pedig azok fölött rendelkezési joga nincs, s így nincs is abban a helyzetben, hogy az áruba becsájott értékpapírok sorszámat közölhetné.

2. Mondja ki a tőzsdetörvény, hogy a tőzsdén kötött minden egyes üzlet bejelentendő (Declarationspflicht), mert csakis ily módon jut az ellenőrző hatóság abba a helyzetbe, hogy minden egyes üzlet törvényszerűségéről meggyőződhessek.

3. Minthogy az utóbbi hét év alatt a tilalom daczára is létrejöttek határidős üzletek, elkerülhetetlenül szükséges, hogy a tilalom nagyobb hatálya érdekében a tilalom átlépői büntetéssel sújtassanak.

A fentiekből látható, hogy a német agráriusoknak mai álláspontja azonos az 1896-é előtti állásponttal, hogy ennél fogva mindazok a támadások, amelyek a német agráriusokat következtelenséggel vádolják, csupán légből kapott ráfogások. Egyuttal azonban az is ki-világlik, hogy a német agráriusok nem ellenségei a tisztességes tőzsdei forgalomnak; csupán azt akarják megakadályozni, hogy ezt a tisztességes forgalmat a tisztességtelen spekuláció megmetyeljeze. *Arkóvy Richárd dr.*

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A jellegzetes finom magyar dohányfajok magjának termesztése.

☞ Régi közmondás, „ki mit vet, azt arat“, s mégis a dohánytermesztésnél, — bár a termesztendő dohányfaj a dohánytermesztési engedélyekben ki van tüntetve és így a papíron a dohánytermesztőknek elő is van írva, — „nagy általánosságban a dohányvetőmag megválasztására vagy mit sem, vagy csak igen kevés ügyet szoktak vetni“, — s a dohányos — feleskertes — legtöbbször azt a dohánymagot veti el a melegágyakba és palántás ágyakba, amilyen magja van, vagy még inkább, ami neki tetszik. Mert hiszen a m. kir. dohányjövédék elégnék tartja, ha az engedélyben benne van, hogy minő dohányfaj termesztésére kapott a dohánytermesztő engedélyt, de hogy valóban ezt a dohányfajt termesztje-e a termesztő és ugyancsak az előirt dohányfajt hozza-e a beváltáshoz: ezt már nem ellenőrzi senki sem, sem a dohánynyal valósággal beültetett területek felvételekor, sem a dohánybeváltáskor. Nem pedig azért, mert a valósággal beültetett területek felmérése, illetőleg jövédéki ellenőrzése a m. kir. pénzügyőrségre van bízva, ki az en-

gedélyben előirt dohányfaj megítélése és felismerése szakértelemmel egyáltalán nem bírván, azt éppenséggel nem ellenőrizheti, dohányjövédéki, beváltási szakértő tisztviselő pedig erre kirendelve nem lesz. A beváltásnál pedig szintén nem lesz az előirt dohányfaj termesztése és beszállítása ellenőrizve azon egyszerű okból, mert ez nincs a beváltási utasításban határozottan előírva. De meg ideje sincs erre a beváltáskor az „átvevőnek“. Végre pedig azt tartja — igen helyesen — az átvevő, hogy hiszen az már akkor ugyis mindegy, akármilyen dohányfajt szállít be a termesztő, mert hiszen akármilyet szállít, azt beváltani kell, akár szüksége van arra a dohányjövédéknek, akár nem. Azért van azután a dohányraktárakban annyi mindenféle dohányzagyvalék, mit persze bajos és igazán mesterség, azután a gyártásnál megfelelően értékesíteni!

S mi ennek azután a káros következménye? Az, hogy először a nálunk termesztett dohányanyagból sohasem kaphatja a dohányjövédék legnagyobb részben azt a dohányfajt, amit engedélyezett, vagyis mire szüksége van, azaz, hogy volna.

Másodszor azután ezen gyártási dohányanyaghiányt külföldről drága pénzen vásárolt, nálunk is biztosan természetű hasonló anyaggal kell pótolnunk, tehát drága pénzen vesszük azt külföldről meg, mit magunk is kiváló jó minőségben természetűnk és még jó pénzért külföldre is eladhatnánk — szent meggyőződésem szerint — abból, ha nem is sokat, de bizonyosan eleget.

Ezek szemünk előtt levő tények, mit se le nem disputálhat, se meg nem czáfolhat senki sem.

Már most ezen a dohánytermesztésünk ketős nagy baján segíteni kellene okvetlenül, s 38 évi tapasztalatomra alapított meggyőződésem szerint ezen segíteni csak úgy lehetne, ha a fajtiszta dohánymagtermesztésre nagyobb gond fordítatnánk a dohányjövédék által, s az okszerű, megfelelő szigorú ellenőrzés alá vételnék minden egyes természetű. Ezt pedig — szerény véleményem szerint — csak úgy lehetne elérni, ha minden dohánytermesztőnek, esetleg minden dohány feleskertesnek, mit a kertészkönyvesekbe is be lehetne vezetni, a talajának megfelelő dohányfajta — dohányféle — megjelölésével minden kat. hold területre — tört részt is egészen számítva — holdanként (3—5) három-öt dohánymagtőke termesztésére adatnék engedély, illetőleg köteleztetnék a termesztő és a feleskertes, mit a palántás ágyak helyén — mindenesetre a dohányültetvényektől elkülönítve, de a teleptől nem távolosó helyen — vagy nagyobb természetű külön, a dohányföldjeik talajviszonyainak és összetételének megfelelő kertileg művelt, lehetőleg kerített vagy szellőző növényekkel, mint napraforgó, kukorica stb. körülvett helyen tartoznák okszerűen művelni.

Ezt most az engedélyezéskor minden dohánytermesztő engedélyébe be lehetne vezetni, s azután erre a dohánymagtőkék termesztésére, művelésére és jövédéki ellenőrzésére nézve, külön szakszerű megfelelő utasítást kellene a dohányjövédéki központi igazgatóságnak kidolgoznia és kiadnia.

Igy azután — legfeljebb három-öt év mulva — biztosan elérhetnők azt, hogy *fajtiszta dohánymagvaink lennének*, s a dohánytermesztők ezekből azután talajuknak és éghajlati viszonyaiknak is megfelelő, nemesített magyar dohányfajokat fognának termesztetni, mely dohánytermés azután úgy a hazai, mondjuk magyar és osztrák gyártásnál jól használható és külföldön is jól értékesíthető dohányanyagot eredményezne majd.

Végezetül megjegyzem még, hogy én a külön termesztendő dohánymagtőkék engedélyezését már 1886. évben (?), t. i. a most is használatban levő dohánykérelemiv úrlapok szerkesztésére nézve Szegedről tett hivatalos javaslatomban

is indítványoztam, hogy ezen javaslatom azonban miért nem lett elfogadva az intező felsőbb hely által, bizony nem tudom, pedig hogy jó volt és czélszerű, mutatják az ezidőszerűtlen káros következmények, mik abból eredtek. De mert azóta is mindinkább azt tapasztalom — sajnos — hogy a magyar dohányok bekövetkezett általános degenerációjának és azon mindenféle korcs-zagyvalék-dohányleveleknek, melyeket a legtöbb természetnél, különösen pedig a legnagyobb részt tevő u. n. kistermesztőknél, kik pedig belterjes, házilag, okszerű művelés és kezelés mellett, miben ugyan, sajnos, nagyon is hátra vannak és nem akarnak haladni, éppen a legkötönyebb dohányanyagot állítanak elő, főleg u. n. kerti levelekből, mire pedig a mai nagy és óriási léptekkel növekedő cigarettafogyasztó világban és közönség részére gondolom nagyon is szüksége volna a dohányjövődéknek. Azt a szivarkagyártási anyagot pedig, amire magunknak, t. i. a magyar és osztrák jövődéknek, nem volna szükségünk: külföldre is jól eladhatnók, mert ki merem mondani, hogy a mi jó és egészséges u. n. kerti leveleink mindig legalább is megérnek annyit, — ha nem többet — vagyis mindig megfelelnek annak a gyártási használhatóságnak, mire a „török scart”, vagy a „dráma” jó, s igen megfelelő jó minőségű szivarkaanyagot ad. Azonkívül nehezebb dohányfajtáink nemesítésével, okszerű művelés és kezelés mellett, még elég szivarburok- és szivarbél-anyagot is adhatnánk mindig külföldre el, kivált ha világos anyag előállítására törekednénk, mit megint azután csak az okszerű füllesztés és szárítással érhetünk el jól égő magyar dohányainknál.

Mint hogy pedig csak jó dohánymagból lehet jó dohánnyt alkalmas talajban természetesen, szükségesnek véltem a nemesített dohánymagtermesztés érdekében egyelőre a fentirtakat közzétenni, mit azonban csak a külön ültetett és okszerűen kezelt dohánymagtőkék engedélyezésével és természetével érhetünk biztosan és tökéletesen el.

Láng Ferencz.

Igen tisztelt czikkiró urnak mindenesetre nagyon sokban igaza van, de az igazság kedvéért fel kell említenem, hogy a m. kir. dohányjövődék központi igazgatósága a múlt évben adott ki egy utasítást a kerti dohányok okszerű magtermesztésére és a magtőkék helyes kezelésére nézve az illetékes felügyelőségeknek. Ez az első lépés, a többi — reményeljük — jönni fog szintén.

Rovatvezető.

Kísérletezés takarmány-cukor-czirokkal és tengeri-csalamádéval.

Általános nézet az, hogy a cukor-czirok nem pótolja a tengeri csalamádét zölden vagy zombolyázott állapotban.

Éveken keresztül foglalkoztam a cukor-cziroktermesztéssel, etetve zölden, etetve szénának szárítva, leszecskázva és zombolyázva is. Az eredmény mindenképp és mindenkor a cukor-czirok javára döntött.

Többek azt állítják, hogy a cukor-czirokból sok ízéket hagy a marha, akár szálasan, akár pedig szecskázva etetjük azt. Első évben

próbára 3 kat. holdat vettem be cukor-czirokkal, ugyancsak egyidejűleg és ugyancsak egy helyen vettem be 3 kat. holdat székeley tengerivel csalamádénak. Mindkettő jól kelt; eleinte a csalamádé a cukor-czirokat növéseben hátra hagyta, illetve a csalamádé gyorsabban fejlődött, mint a cukor-czirok (mindkét féleség május hó első hetében lett elvetve), de rövid idő alatt a cukor-czirok úgy neki indult a növésnek, hogy a csalamádét utólérte és egy időben volt kaszálható mindkettő. Háztartás czéljára tartottam 10 drb vöröstarka bonyhádi korcstehenet. Hogy megtudjam azt, mely takarmány hat jobban a tejhozamra, a cukor-czirok-e vagy pedig a csalamádé, 5 drb tehén kapott cukor-czirokat zölden, 5 drb pedig csalamádét. Négy napi etetés után a cukor-czirokkal etetett tehéneknél a tej darabonként $\frac{3}{4}$ literrel emelkedett. Megjegyzem, hogy a tehének előzetesen próbafejésen mentek át, úgy, hogy a tejhozam egyelőleg volt elosztva, nehogy önönmagamat ámitsam el. Mig azon 5 drb tehénél, mely cukor-czirokat kapott, a tejhozama 4 nap után $\frac{3}{4}$ litert emelkedett, addig a csalamádéval etetett tehének tejhozama csak alig $\frac{1}{4}$ liter fejenkénti szaporulatot mutatott és a tej sokkal higabb volt, mint csalamádé-etetés előtt. A cukor-czirokkal etetett tehének tején ez észlelhető nem volt.

Két hét eltelte után a csalamádéval etetett tehének tejhozama felemelkedett fejenként jó fél literrel, de a tej hig volt; a cukor-czirokkal etetett tehének fejenkénti tejhozama egy és fél litert emelkedett és a tej sűrűsége semmit sem változott. Az eredmény tehát feltétlenül a cukor-czirok mellett szól. De még egy jó tulajdonsága van a cukor-cziroknak, amennyiben az első kaszálás után a tarló sarjadzani kezdett, úgy, hogy egy teljesen kielégítő második kaszálást is kaptam, ezenkívül az ősz végén meglehetősen legelőt a tehéneknek, mit csalamádé után nem nyertem.

Ezen első kísérlet eredménye elégséges volt arra, hogy a csalamádét teljesen kiküszöböljem a gazdaságból, mert ez nagyon drága takarmány. Csak kissé kedvezőtlen időben is a csalamádé elvénül, apró marad, ellenben a cukor-czirokkal ez nem történik meg, mert bírja a szárazságot és ott, hol tengeri megterem, a cukor-czirok kétszeres termést ad.

Lássuk most a költségkülönbözöt: Cukor-czirokból vettem egy kat. holdra 25 kilót, székeley tengeriből kell pedig egy kat. holdra 100 kg. A cukor-czirokat Mauthner Ödön budapesti magnagykereskedőtől vettem és pedig után-termesztett magot, mely már nálunk meg lett honosítva, métermázsánként 20 koronáért, szállítással és zsákkal együtt métermázsája belekerült 23 kor. 10 fillérbe.

Itt nálunk egy métermázsá vetni való székeley tengeri 15 korona, így tehát a cukor-czirok vetőmagja kat. holdanként 5 korona 98 fillérbe került és így a székeley tengerivel szemben megtakarított készpénzkülönbözöt kat. holdanként 9 korona 22 fillér. Hol van ezenkívül a terméstudóbb, hol van a takarmány sokkalta tápdusabb jósága? Ez mind tekintetbe veendő. A cukor-czirok takarmánytermesztésnél szemelőtt kell azt tartanunk, hogy akár zölden etetjük azt, akár pedig szénának szárítjuk meg, sohasem szabad bevárni azt az időszakot, hogy

megvénüljön. Hiszen magától értelődik, hogy bármilyen takarmány-növényt, ha elvénül, semmiféle állat jól nem eszi. Legyen az akár zabos-bükköny, lóhere vagy luczerna, vagy bármi más takarmányféleség, ha elvénül, nem takarmány az többet, hanem haszontalan kóró.

Pedig de sokan vannak, kik a bükkönnyt addig le nem kaszálják, míg az ki nem hüvelyesedik, azt tartván, hogy több lesz a takarmány, nem esik úgy össze és így vannak a herefélékkel is. Igaz, hogy több lesz, de amennyivel több, háromszorosan rosszabb is az.

Mindenkor többet ér a kevés jó, mint a sok rossz. Rossz takarmány, rossz marha; rossz marha, rossz trágya; rossz trágya, rossz termés; rossz termés, kevés pénz, ez legyen minden gazda szemé előtt, mert ez nem pusztá beszéd, de kézzelfogható világos tény!

Szabó János.

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Sierbán János.

Tejgazdaságaink jövedelmezőségének kérdéséhez.*)

Egyik megyei gazdatiszti körben tartott előadásom alkalmával annak a véleményemnek adtam kifejezést, hogy tehenészetünk nagy része nem annyira azért nem tud kellő jövedelmet felmutatni, mert alacsonyak a tejárak és száraz, takarmánytermesztésre kevésbé alkalmas a klímánk (mint amely okokat rendszerint emlegetni szoktak), hanem főleg helytelen tenyésztésünk miatt, melynél a tenyésztésre meghagyott egyedeket inkább külemileg méltányoljuk, nem pedig a szerint, hogy milyen fejősök voltak annak elődei, minek aztán gyenge fejési átlagunk s a kevés jövedelem lesz a következménye. Azt mondtam továbbá, hogy fontosabb a jövedelmezőség szempontjából mérsékelt árak mellett is az, hogy korlátlan mennyiségben értékesíthessük tejenket, mint az, hogy a korlátlan értékesítés rovására néhány fillér áremelkedést biztosíthassunk a tej literenkénti áraban.

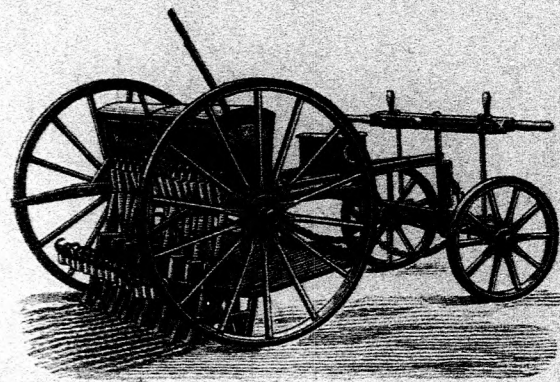
Előadásom kapcsán élénk diskusszió indult meg, melyben többen a felszólalók közül főleg azt vitatták, hogy nálunk a nyugati marha nem ad annyi tejet, mint a külföldön, hogy így külföldi fejési adatokra nem hivatkozhatunk; hogy itt klímánk, takarmányozási viszonyaink miatt az importált marha tejelése hanyatlík, különösen az ivadékoknál; hogy a tejelés emelhető ugyan némileg hővebb takarmányozás által, azonban a néhány liternyi tejelési többletet felemészti a több takarmány költsége, s végül, hogy tejkereskedelmünk rendezetlen lévén, első feladatunk épp a tejárak fokozása, melynek révén nagyobb jövedelemhez juthatna a gazda, mint az elérhető fejlesztésével a tejelési átlagoknak.

Sopronmegye Bécs közelségénél, de takarmánytermesztési viszonyainál fogva is alkalmas lévén tehenészetek és tejgazdaságok tartására,

*) Előadatott az OMGE. és a Sopronmegyei Gazd. Egyület által Sopronban 1904. február 7-én rendezett előadások alkalmával.

Jutányos árak!

Kedvező feltételek!

Gyártelep: Budapest, Váci-ut 19.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

ajánlja legújabb

„Mezőhegyes” tolórendszerű sorvetőgépeit

(megrendelhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél is)

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket és eszközöket, kizárólag csakis a legjobb minőségben.

czélszerűnek beszélni.

Lássuk értéke szer meg lehetősé melylyel pe tetés az áll

A mi mindenütt B teink fejési állandó hiva nak. Elisme zási viszony vezőtlenebb ből, azonban ivadékok fej tikus viszony felnevelésén inthali imp 2—2 $\frac{1}{4}$ éves dékai nálunk kedtek. De korokban ho a nagyobb ilyen korban teni, s nem marha 3, s borjazik.

Takarm juk aztán, h mint az imp dékál ugya tejelt, az ug nevelés a f inkább az o klímában.

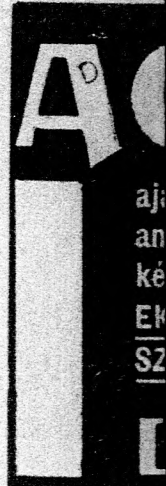
Nálunk istállókban, nagyságát, h képviseljen a vés igen sok lékenység rov hagyása már befedezett ü nek ki ugy, deztetvén be oly időben i désre, midő dőben van.

A m.-ő tehenészetéb átlagosan kö először 1 $\frac{1}{4}$ a tejelés, ill tandó. Ha a borju születé tessel várnak

A késő üzekedésekne nészetek jöv san befolyás

A nagy hasznát csak a tehenészetb törekvés a g évről-évre me

Indokol törekvést a is. Ez azon

ezélszerűnek véltem a kérdést itt is megbeszélni.

Lássuk tehát a felhozottakat a maguk értéke szerint, annál is inkább, mivel azok meglehetősen az általános nézetet fejezik ki, melylyel pedig nekem több tekintetben ellentétes az álláspontom.

A mi klimatikus viszonyaink tényleg nem mindenütt befolyásolják kedvezőleg tehenészetünk fejési átlagait. Azonban az erre való állandó hivatkozás igen jó köpenyeg hibáinknak. Elismerem, hogy a kedvezőbb takarmányozási viszonyok között nevelkedett jószág a kedvezőtlenebb közé jutván, veszt tejlőképességéből, azonban ennek a hanyatlásnak, különösen az ivadékok fejési átlagában már nemcsak a klimatikus viszonyok lesznek az okai, hanem az ivadék felnevelésénél követett eljárásunk is. Láttam inntali importokat megérkezésük után. Kicsiny 2—2¹/₄ éves előhasi tehénké, melyeknek ivadéka nálunk helyenkint inntali óriásokká növekedtek. De míg az érkező tehének 2—2¹/₄ éves korukban hozzák első borjuikat, addig nálunk a nagyobb test elérhetése végett majd csak ilyen korban fogják az üszöt bika alá eresztetni, s nem egy helyen látni, hogy ez a nyugati marha 3, sőt 4 éves is lesz, mire először borjazik.

Takarmányozási viszonyaink rovására írjuk aztán, hogy az ivadék gyengébben tejl, mint az import. Pedig ha az importált az ivadékkal ugyanazon takarmányon élve jobban tejl, az úgy hiszem annak a jele, hogy a felnevelés a fedezetés későre hagyásában lesz inkább az ok, nem pedig a takarmányban és klímában.

Nálunk általános a törekvés az uradalmi istállóban, hogy lehetőleg fejlesszék a test nagyságát, hogy eladáskor, kislejtezéskor értéket képviseljen a tehén. Ez a testnagyságra való törekvés igen sokszor, mondhatnám rendszerint a tejlékenység rovására történik. A fedezetés későre hagyása már magában nagy hiba, mert a későn befedezett üszőnek tejmirigyei sohasem fejlődnek ki úgy, mint az olyannak, mely korán fedezetve be, a vemhesség leállás folytán még oly időben ingereltetik a tökéletesebb kifejlődésre, midőn még az egész szervezett fejlődésben van.

A m.-óvári főhercegi uradalom allgauti tehenészetében elég szépen fejlettek a tehének, átlagosan körülbelül 500 kg.-sak, s itt az üszöt először 1¹/₄—1¹/₂ éves korban fedeztetik, épp a tejlés, illetve a tőgy kifejlődését előmozdítandó. Ha aztán gyenge, fejletlen még az első borju születésekor, inkább a második fedezetéssel várnak.

A későre hagyott üzetés a gyakori visszazüzekedéseknek is okozója lehet, mi a tehenészetek jövedelmezőségét szintén igen károsan befolyásolja.

A nagy test több takarmányt is igényel s hasznát csak egyszer, a kislejtezésnél veszik a a tehenészetben, de a mindenáron erre való törekvés a gyengébb fejések által naponkint és évről-évre megbosszulja magát.

Indokolják nálunk a nagyobb testre való törekvést a tinó- és tenyészállatnevelés miatt is. Ez azonban a tehenészetben rendszerint

csak mellékezel lehet, a tehenészetnek főjövédelmét a tejnek kell képeznie.

A m.-óvári gazd. akadémiához 1894-ben hozott 17 drb miesbach szimmenthali tehén fejési átlaga 1785 liter tej volt, 9 év alatt az állomány 50—60 drb tehénre szaporított, fejési átlaguk a helyes tenyész kiválasztás segítségével ennek dacára 2600 literre emeltetett.

Allgauban az „Allgauer Herdebuch-Gesellschaft“ 1894. év óta végez pontos méréseket és tejlvizsgálatokat, melyek alapján 1000 tehénre vonatkozólag megállapította az allgauti marha fejési átlagát, 3028 liternek (3119 kg.) mutatva azt ki.

A magyaróvári főhercegi uradalom szivességéből közölhetem, hogy az ő óriási 3008 db-ot tevő allgauti tehénlétszámuk mellett az átlag 3060 litert tesz ki. A 14 kerület közül, melyben allgauti marha áll, 8 kerületben melyekben összesen 1829 db tehén van, mint az a mellékelt kimutatásból kitűnik — 200—500 literrel elérik, illetve meg is haladják az allgauti átlagfejest.

kezésből kifolyólag. Amint aztán az egyes kerületekben összegyűlik annyi nem reagáló, már lelelt vagy leelő felben levő üsző, hogy velük egy kerület megtelik, azokat egyhelyre koncentrálják. Természetes, hogy az ilyen kerületben a fejés aztán gyengébb is lesz egy ideig.

A gümőkór ezen uradalomban meglehetősen nagy károkat okozott, (épp ezért vezették be 1899-ben a gümőkór leküzdésére a Bang-féle védekezési eljárást), s a betegség miatt kénytelenek voltak igen erősen selejtezni, úgy, hogy 7—8 évesnél idősebb tehén alig volt az istállóban, mi a tejlési átlagokat természetesen igen hátrányosan befolyásolta. Mégis azt látjuk, hogy az uradalom óriási tehénlétszáma mellett az eredeti allgauti mellé sorakozik pedig ami hazai viszonyaink Mosonmegyének különben is igen száraz éghajlata alatt nevelkedett, hol bizony a takarmányozási viszonyok éppen nem valami kedvezők.

Ha aztán az uradalom most már rövid idő alatt következetes eljárásával*) megszabadul a gümőkór okozta károktól, úgy eddigi

A magyaróvári főhercegi uradalom fejési adatai 1903. évről.

Sorszám	A gazdaság megnevezése	Tehénlétszám	Átlagfejés db-ként borjutej nélkül		Átlagfejés db-ként borjutejjel együtt		J e g y z e t
			naponta	egész évre	naponta	egész évre	
1	Magyar-Óvár	138.8	8.35	3047.75	9.62	3511.30	
2	Moson	259.92	8.53	3113.45	9.22	3365.30	
3	Izabella-major	185.03	7.15	2609.75	7.91	2887.15	
4	Császár-rét	214.00	6.51	2376.15	6.92	2525.80	Nem reagáló állomány
5	Pusza-Somorja	66.50	6.45	2354.25	—	—	Lefejő gazdaság
6	Lehdorf	163.32	7.21	2631.65	8.65	3157.25	
7	Albrecht-föld	281.74	7.41	2704.65	8.28	3022.20	
8	Casimir	403.16	6.78	2474.70	8.06	2941.90	
9	Jessehof	228.03	7.58	2766.70	8.33	3040.45	
10	Wittman-major	222.47	7.68	2803.20	8.56	3124.40	
11	Fridrich-major	174.6	6.90	2518.50	7.59	2770.35	Nem reagáló állomány
12	Keyle-major	215.95	8.35	3047.75	9.50	3367.50	
13	Mária-liget	174.33	7.90	2883.50	9.11	3325.15	
14	Károly-major	136	6.37	2325.05	6.97	2544.05	Nem reagáló állomány
15	Papré	146.61	8.23	3003.95	8.92	3255.80	
	Átlag	3007.56	7.42	2708.30	8.38	3059.90	l. = 3151.69 kg.

Ezen uradalom adataira alább ismételtén is vissza fogok térni, itt csak reá mutatok, hogy a mi hazai viszonyaink között, sőt ugyanazon uradalom hasonló viszonyai között és ugyanazon értékesítés mellett is találunk tehenészeteket, melyek több, mások, melyek kevesebb jövedelmet mutathatnak fel, s ezt elsősorban eltérő fejési eredményeiknek köszönhetik, amely eltérő fejési eredmények pedig nézetem szerint megint nem a klimatikus és takarmányozási viszonyok eltéréseire vezetendők vissza, hanem elsősorban a kezelőtisztai személyzet különböző fokú érdeklődésének és szakértelmének tudandók be.

Egyes kerületek meglehetősen is elmaradnak a többi mögött. Ezeknél az ok az, hogy a kerület új állományt kapott, melyek csupa előhasi vagy egészen fiatal tehének. Az uradalom ugyanis mesterségesen pasztörizált tejjel neveli fel növendékét a gümőkór elleni véde-

fejési átlagait még fejleszthetni is fogja. (Érdekesnek tartom kiemelni, hogy az 5. sz. alatti gazdaságban a lefejő gazdaság nem tud oly fejési eredményeket feltüntetni, mint a saját nevelésű állományával bíró kerületek.)

Látjuk így az óvári akadémia és óvári főhercegi uradalmi példákban, hogy a tejlésnek a nyugati marhánál nem kell szükségképpen hazai viszonyaink között sem csökkennie, sőt esetleg megfelelő szakértelemmel még tovább is fejleszthetők átlagfejéseik.

Hazai tehenészetünk legtöbbjében az átlagfejések 1800 liter körül ingadoznak, helyenkint nem érik el azt sem. Hogy ilyen fejési átlag mellett, különösen ha a tejárak alacsonyok, vékony lesz a jövedelem is, az természetes.

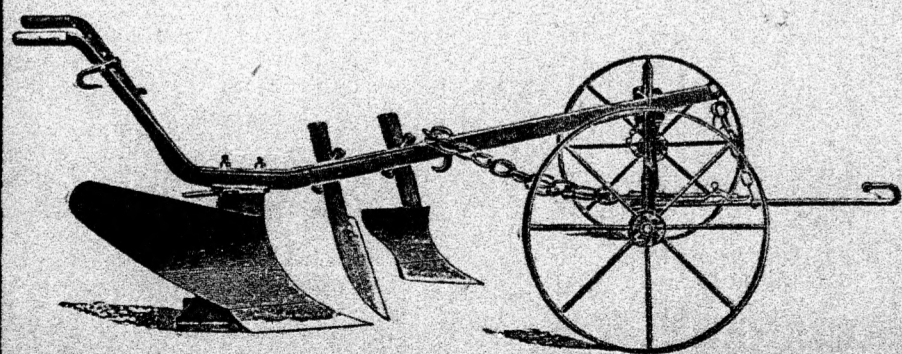
Ámde éppen az alacsony tejárakra való hivatkozással vonják még ma is kétségbe, hogy érdemes lenne a fejési átlagok fejlesztése,

*) L. Mezőgazdasági Szemle 1902. évfolyamában 406. lapon: A szarvasmarhák gümőkórja elleni védekezés Frigyes főherceg m.-óvári uradalmában.

ACZÉL ÉKÉK

ajánlom a legjobban bevált szerkezetű teljesen aczél anyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélből készült ekfejű EGYES EGYETEMÉS és TÖBBVASU EKÉMET, valamint talajmivelő eszközeimet TELJES SZAVATOSSÁGGAL olcsó ár és kedvező feltételek mellett

BÄCHER RUDOLF

KIZÁRÓLAGOS EKEGYÁRA

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

mondván: hogy „a fejési többletet, csak takarmányozási többlettel érhetjük el s a több takarmányértéke felemészti a fejési többlet értékét.”

Hát igaz, hogyha többlet étetünk egy bizonyos mértékig, többlet is fejünk. A jobb takarmányozás azonban csak nagyon korlátolt mértékben fogja az átlagfejéseket fejleszteni s tényleg számítás dolga, érdemes-e azt alkalmaznunk. Ha a fejési többlet értéke talán napi 8—9 fillér, mit azonban 10 fillér áru takarmánytöbblettel tudnánk elérni, bizonyára hibásan gazdálkodnánk, ha a jobb fejést forsziroznánk. Am, ha a takarmányozással csak igen kis mértékben fejleszthetjük is átlagfejéseinket, nagy, ami magyar fogalmaink szerint azt mondhatnám korlátlan mértékben fejleszthetők ezek az okszerű *tenyészkiválasztás* alapján, mert alig néhány évi következetes munkával legalább is 1¹/₂-szeresre emelhetők, sőt csaknem megkétszerezhetők azok.

A Mezőgazd. Szemle 1903. évi évfolyamában „*Tejvizsgálatok hazai gazdaságokban*” című munkámban reámutattam arra, miként hasonlítják össze a dánok a különböző tehenészetek takarmányfogyasztását u. n. takarmányegység számításokkal, ugyszintén, hogy miként itélik meg tehenészeteket a fogyasztott takarmány és a termelt vajmennyiség összevetéséből. Kimutattam itt, hogy az óvári akadémiai gazdaságban az allgauti tehenek évi átlagban 6600 takarmányegységet fogyasztottak a mi számításunk szerint, s adtak 14 évi átlagban 2400 l. tejet. Ellenben a szimmenthaliak, melyek pedig nagyobb testű állatok, s az általános felfogás szerint drágábban takarmányozhatók, csak 6000 takarmányegységet kapnak nálunk s emellett fejési átlaguk évről-évre fejlődött, elérve illetve meg is haladva most már a 2600 litert.

Mi még Magyarországon messze vagyunk attól, hogy a dánoknál meglehetősen elterjedt számításokat a nagy gyakorlatban elfogadjuk, amit eléggé sajnálhatunk, mivel nézetem szerint csakis az állatoknak ilyen egyedenkénti elbírálása az a mód, amelylyel tehenészetünket gyorsan és biztosan fejleszthetjük. Csakis ezek a számítások menthetnek meg bennünket takarmánygazdálkodástól s csakis ezen számítások segítségével lehet tehenészetünknek fejési átlagait biztosan és ami fő, gyorsan fejleszteni.

Mi azonban még igen hátra vagyunk s a dánokénál egyszerűbb eszközökkel is jelentékenyen fejleszthetjük még fejési átlagainkat.

Nálunk igen sok tehenészetben még a próbafejési jegyzék is hiányzik, már pedig előre is kimondhatjuk azt, hogy az ilyen tehenészetek legtöbbje jövedelemmel nem dolgozhatik. Más tehenészetekben láttam, hogy a próbafejéseket rendszeresen végzik, az adatokat össze is gyűjtik, azonban azokat fel nem dolgozzák, miáltal az egész próbafejéssel járó vesződség kihasználhatóvá nem lesz. Csak nemrég jártam egy ilyen 180 drb tehénből álló tehenészetben, hol 60 drb tenyészbika volt eladásra felállítva, melyekből alig néhányat tudtam kiválasztani olyat, melyeknek anyja a 2300—2500 litert megadta s a tulajdonos állítása szerint, jól lehet régebben foglalkozik tenyészbika-eladással, *előttem soha senki nem kérdezősködött nála a bikák anyjának fejéséről.*

A próbafejési jegyzékek sokszor még oly gazdaságokban is hiányozhatnak, ahol azoknak hiánya valóban meglepő, ahol évek óta folytonosan a tejelés fokozására törekednek s ahol ugyancsak régi elv, hogy tenyésztésre lehetőleg a legjobbfejű ivadéka tartandók meg. A magyaróvári főhercegi uradalom óvári kerületében, midőn ez előtt két évvel tejvizsgálatokhoz a 30 drb legjobb fejű tehén kijelölését kértem, ez a kijelölés csak azon az alapon történhetett, hogy a tehenesgazda bementése szerint ellések után ezek és ezek a tehenek adták a legtöbb tejet. Az egész éven át vizsgált 28 drb tehénnek az évi fejése 3523 litert tett ki, míg a tehenészetben lévő 136 drb tehénnek évi átlaga 2956 liter volt. 1902. év óta ebben a kerületben is rendszeres próbafejési naplót vezetnek és míg azelőtt az egész tehenészet mindenkor próbafejésének átlaga jegyeztetett csak megmaradó naplókba, az t. i., amit az igazgatóságnak kellett bejelenteniök, most megtörténik az egyedenkénti feljegyzés is és ezen egyedenkénti feljegyzések alapján az egyedenkénti kiválasztás, még pedig oly módon, hogy első sorban a *gyengébb fejű biró tehenek selejtezteknek*, másodsorban pedig tenyésztésre csak a jobb fejű ivadéka hagyatnak meg. Már a gyengébb fejűk selejtezése által elérhető volt az, hogy az egész tehenészet évi átlaga, tehát 136 drb tehénnek a fejése tett ki 3511 litert, míg az idei legjobb 28-nak fejése 4455 liter volt, amely eredmény a tavalyi taláalomra kiválasztott 28 drb fejésével összehasonlított óriási különbséget tünteti fel. A legjobb ezen tehenek között 6313, a második 5601 litert, míg a 3-ik, mint előhasu adott 5064 litert.

A felhozott példa elég bizonyítéka annak, mennyire szükséges a teheneknek próbafejések alapján egyedenkénti megítélése és tenyésztésre kiválasztása, annál is inkább, mivel a jobb fejűknek kiválasztása által az eredmény később fokozott mértékben halad gyorsabban.

A magyaróvári főhercegi uradalom a kontinens tehenészei között is egyike a legnagyobbaknak s idei fejésük átlaga a 3008 db tehénnél 3060 liter évi fejésével olyan eredmény, aminővel jóval kisebb tehenészetek sem dicsekedhetnek. Az uradalom ezen fejési eredményét azonban több évtizeden át való következetes munkával érte csak el, tehát bár igen magas fokra vergődött, az eredményhez csak lassan jutott. A tehenészet alapját 1853-ban vetették meg, midőn 241 drb svájci és berni tehenet importáltak. Ezeknek évi fejése 1853-ban *borjutej nélkül* 1095, 1854-ben 1098 liter volt. 1857-ben hollandi tehenet vásároltattam, az 1853—59-ik évek, tehát 7 évnek átlaga 1809 litert tett ki, a következő 10 év alatt a tehenészet létszáma 708 drbra, a fejési átlag 2018 literre emelkedett, 1868-ban vette kezdetét az allgautiak importálása. A következő évtized alatt 1870—79-ig a létszám emelkedett, de a fejés csökkent 1809 literre, 1880—89 ig átlag 1878 tehénnél 2044 liter a fejési átlag, 1890—99-ig 2526 drbnál 2373 liter, 1900—1903-ban átlag 2913 drbnál 2553 liter, míg az elmúlt évben a legmagasabbra emelkedett, *3008 drb tehémmel borjutej nélkül 2708 litert érven el.* Az allgautiak importálását követő években a fejési átlagok 1600—1900 liter körül váltakoztak, s

több mint 30 év volt szükséges ahhoz, hogy a fejési átlag ennél a fajtánál körülbelül 1000 literrel emeltessék. Ime itt is látjuk, hogy az importált és meghonosodott marha nálunk jobb tejelővé lett, mihez azonban a *folytonos kiválasztás szükségeltetett.* Amig korábban a körülbelül 1700 literes fejések idején a 16 filléres tejár mellett 1 tehén jövedelme 272 koronát tett ki, ma ugyanezen ár mellett egy tehén jövedelme a tej után 432 koronára rug, tehát 160 koronával több mint azelőtt.

Ujhelyi Imre.

(Folyt. köv.)

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Báránok dermedése.

(Egyuttal felelet Sz. M. ur következő kérdésére.)

A gazdaságban 500 drb anyajuh ellett az idén, az ellés január vége felé vette kezdetét, leellet a mai napig 476 drb 536 drb báránnyal, tehát feltűnően sok az ikerbárány; a báránok szépen fejlődtek, egyetlen elhullás sem volt f. hó 14-ig, akkor előbb szórványosan, azután naponként 2—3 drb megbetegedett és elhullott és pedig az ugynevezett *báránbénulásban*; ez szószertint lefordítása a német *Lämmer-lähme*-nak, a juhász *sarvasbetegségnek* nevezi; a báránynak először végtagjai, azután az egész teste megmerevedik, olyan lesz, mint a fa; mai napig elhullott ezen betegségben 17 drb és van 6 beteg, gyógyulás egynél sem mutatkozott. Ezen betegség azelőtti években is előfordult, de akkor mindössze 4—5 drb hullott el, míg ma az állománynak közel 4⁰/₁₀-a fog elpusztulni, feltéve, hogy újabb megbetegedés nem fordul elő. Kérem már most szives értesítését arra vonatkozólag, hogy mi a baj oka és lehet-e ellene valamit tenni. Régebbi könyvekben azt olvastam, hogy az anyajuhok nem megfelelő takarmányozása, a báránok megfázása okozhatja a betegséget, ez nálam ki van zárva, mert az anyák igen jó minőségű baltacimszénát és egészséges répát kapnak, a báránok sem fázhattak meg, mert az istálló elegendő meleg. Állatorvosunk azt állítja, hogy a bárány már embrió korában szerzi a betegséget; ha ez igaz, akkor talán segítene a dolgon az, ha azon anyákat, melyeknek báránya elhullott, jövőre kirekeszteném a tenyésztésből. Felelitem még, hogy az elhullott báránokból 65⁰/₁₀₀ kosbárány, míg különben alig van számbavehető eltérés a kos- és jerkebárány számaránya között.

A kérdés szövegének abból az adatából, hogy a megbetegedő báránok teste megmerevedik és olyan lesz, mint a fa, kapcsolatban azzal, hogy a juhász azt a „sarvasbetegségnek” mondja, határozottan lehet következtetni arra, hogy a báránok betegsége nem a báránbénóság, hanem az u. n. *dermedés* vagy *tetanus*. Ez a betegség, mely főleg újszülött báránok között szokott koronként járványos elterjedésben uralkodni, függetlenül az anyaállatok takarmányozásától annak következtében lép fel, mert az akol talajából földrészek, melyek a tetanus-bacillus spóráival vannak fertőzve, belekerültek a fiatal báránok bőrének vagy valamely nyálkahártyájának sérülésébe, valószínűleg a köldökcsinór átszakítása után ennek csonkjába avagy mellette a köldökgyűrű bőre alá.

MALOM- BERENDEZÉSEK **OLAJSAJTÓK- ES GÉPEK** **KONKOLY- VALASZTÓK**

KAPHATÓK **GRAEPEL HUGÓ** GÉPGYÁROSNÁL
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 40—46. SZ.

A derme természetesen, hol a állat tes ezeknek éveken alkaloma testébe mélyébe nyok kö kifejlődő fertőzés ságában. gondos fészkeke vagy alig a tetanus melyek e gombost tagodva, pedig az egér va állatot je

A meg a t rodásuk melnek, veibe fel ponti ide velőhöz. méreghez idegsejtet elvezette ennek k nak. Ilye dés, me amidőn a nyak deszkake csuklókba

Ha, s ennek melődött akkor id gyógyulá többségét getetése hosszabb fiatal áll megmere a betegsé végződik.

A helyen az laja erős saival és dese vég istállót a rák nagy sem őli e ható mód séges az sen az ilye azután pe ezt is ki latos az réteggel dők, a fá gal lemos Mint színüség

In

M

A dermedés bacillusai nagyon el van terjedve a természetben, de különösen olyan helyek talajában, hol a betegség már egyszer előfordult. A beteg állat testéből kikerülve a bacillusok, illetőleg ezeknek a hideggel és meleggel daczoló spórái, éveken keresztül élve megmaradnak és innen alkalomadtán állatok sebzésein keresztül ezek testébe kerülnek. Az állati test szöveteinek mélyében, az itt reájuk nézve kedvező viszonyok között a spórák csirázhatnak és a belőlük kifejlődő bacillusok szaporodnak, de csakis a fertőzés helyén és ennek közvetlen szomszédságában. A beteg állatok testében megfelelően gondos vizsgálattal mindig meg lehet találni a fészket, rendszerint csak egészen kis, borsónyi vagy alig nagyobb genyes göcz alakjában, melyben a tetanus bacillusai, egyenes pálczikák alakjában, melyek egyik vége az itt elhelyezett spóra miatt a gombostű fejéhez hasonlóan meg lehet vastagodva, mikroszkóppal kimutathatók, ezenkívül pedig az ilyen genyes göcz kis részletének egér vagy tengeri malacz bőre alá ojtása az állatot jellemző dermedésben megbetegíti.

A tetanus bacillusok azáltal betegítik meg a testet, hogy letelepedésük helyén szaporodásuk közben különös kémiai anyagot termelnek, mely a fertőzés helyéről a test nedveibe felszívódik és ezek útján eljut a középonti idegrendszerhez, nevezetesen a gerincvelőhöz. Itt a mérge, hasonlóan a sztrichnin-mérgehez, izgalmi állapotot létesít a mozgató idegsejtekben, a támadt erős ingerület pedig elvezetetik a környékre az izmokhoz, melyek ennek következtében görcsösen összehúzódnak. Ilyen módon jön létre az a megmerevedés, mely a betegségre annyira jellemző, amidőn a száj görcsösen össze van szorítva, a nyak erősen hátragörbül, a törzs izomzata deszkakemény és a lábak alig hajlíthatók be a csuklóknál.

Ha a fertőzés nem volt tulságosan erős s ennek megfelelőleg csak kevés mérge termelődött és szívódott fel az idegrendszerbe, akkor idővel a görcs engedhet és hetek múlva gyógyulás következhetik be. Az esetek nagy többségében azonban az idegsejtek megmérgeztetése folyton súlyosbodik és rövidebb-hosszabb idő múlva az állat elhull. Különösen fiatal állatokban, melyeknél különben is a megmerevedés igen rohamosan szokott fejlődni, a betegség majdnem minden esetben elhullással végződik.

A bajnak sürűbb jelentkezése valamely helyen azt bizonyítja, hogy az illető hely talaja erősebben fertőzve van a tetanus bacillusával és spóráival. Ehhez képest a baj leküzdése végett mindenekelőtt szükséges az illető istállót alaposan fertőtleníteni. Minthogy a spórák nagyon szívósak, pl. (80°-ra való melegítés sem öli el őket), azért a fertőtlenítést igen beható módon kell végezni. Mindenekelőtt szükséges az állati ürülékeket eltávolítani (különösen az ilyenekkel szennyezett talaj veszedelmes!), azután pedig a talaj felületet rétegét lekaparva, ezt is ki kell hordani, ezt követően pedig ajánlatos az akol talaját mélyebbről kiásott agyagréteggel betakarni. Az istálló falai bemeszelenedők, a fás részek pedig legalább is forró luggal lemosandók.

Minthogy a fertőzés a legnagyobb valószínűséggel a köldökön keresztül történik, esetleg

a köldökzsinór csomójának fertőtlenítése is jöhetne szóba, főleg az első időben, ehhez azonban megfelelően kioktatott ügyes egyén szükséges. A fertőtlenítés erélyes és gondos végrehajtása egyébiránt rendszerint már maga is megszünteti a bajt.

Végül a fiatal állatokat védőoltással is lehet védeni a megbetegedéstől. Az ojtóanyag ugyanaz, melyet tetanusban megbetegedett emberek kezelésére is használnak s belőle a közvetlenül a megszületés után kellene a báránnyal a bőre alá az ojtóanyaghoz csatolt utasításban megjelölt adagot befecskendezni. Az ojtóanyag magas ára azonban nagyon csökkenti a mostanihoz hasonló esetben az eljárás gyakorlati értékét.

—y—

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

282. kérdés. Melyek a legjobb és a legczélsezerűbb költőgépek, hol kaphatók?

P. B.

283. kérdés. 600 magyar hold birtokom mellé bérbe vettem 400 magyar hold birtokot. Jölehet 2 évtől fogva a két birtok által termelt összes trágyát — holdanként körülbelül 400 mm. — ezen birtokra hordtam, az nem terem. Kérdezni bátorkodom, ezen trágyázott földekre alászántás végett haszradellát vetek, mit eredményez? Továbbá a mész mit fog használni? A földek kötött és kevésbé kötött vörös agyagtalajok.

B. Gy.

284. kérdés. Erdemes-e a csupasznayaku baromfit tenyésztésre, nemkülönben tojáshozamra és hustermelésre tartani? Hol lehet megbízható minőségben beszerezni?

P. L.

285. kérdés. November 10-én lekötöttem 16 drb tarka tinót, február 2-ától márczius 2-ig ettettem 1000 kg. sulyra 40 kg. répát, 5 kg. tengeridarát, 2 kg. korpát polyvakeverékben. Továbbá 6 kg. szénát. Márczius 2-án a répám elfogyott, göbőleim csak május 1-én mehetnek el, így a következő ettettem márczius 2-ától a mai napig: 16 kg. szénaszecskát, 75 kg. tengeridarát, 2 kg. korpát keverve, azaz páczoltan és 6 kg. szénát, szintén 1000 kg. sulyra. Az eredmény az utóbbi etetés után nagyon rossz. Kérem, mily etetési rendszert alkalmaznak, hogy megfelelő eredményt elérjek?

W. A.

Feleletek.

Költőgépek. (Felelet a 282. sz. kérdésre.)

A legjobb s a legczélsezerűbb keltetőgépek a következők: a Preire State nevű, amely Geitner és Rausch czégnél Budapesten, Andrassy-ut 8. és a Predmerszky-féle, amely Predmerszky Józsefnél Budapest, Vörösmarty-utca 33. kaphatók. E gépek egyaránt jók.

Szeradella mint zöldtrágya. (Felelet a 283. sz. kérdésre.) A szeradellát zöldtrágyázási czélokra vetni több oknál fogva nem ajánlom. Először is a szeradella nem való a mi klímánk alá, mert a hazai száraz klímát nem tűri: apró marad és elgyomosodik, tehát megfelelő zöldtrágya tömeget nem ad. Másodszor nem való kötött talajokra, az üde fekvésű homok és homokos talajokat szereti. Jelzett

viszonyok között zöldtrágyázási czélokra inkább a lóbabó és búkköny, vagy lóbabó és borsó keverékét ajánlanám. Például 50% lóbabó és 50% borsó vagy búkköny, vagy pedig 50% lóbabó, 25% Viktória-borsó és 25% tavaszi búkköny. Ha a keverék föterményül vethető, akkor vetési ideje márczius hava; virágzaskor leszántva, utána őszi kalászos vethető. Ha föterményül nem vethető, akkor — kedvező esős időt feltételezve — egy előrement kalászos felszántott tarlójába vethető. Kedvező időben ezen vetés is jól kifejlődik s késő őszzel leszántható; ebben az esetben tavaszt vetünk beléje (burgonya, zab, árpa, stb.). Vetni sürűen kell, kat. holdanként 150—170 litert számítva.

Esetleg alkalmazható a zöldtrágya-termelés azon módja is, hogy szőszösbúkkönyt vetünk őszzel, szeptember hó első felében, melyet azután tavasszal, április végén, május elején, leszántunk. A szőszösbúkkönyt rozsszal keverten vetjük el és pedig $\frac{2}{3}$ rész búkkönyt és $\frac{1}{3}$ rész rozst számítva, a keverékből kat. holdanként 140—150 litert.

Ha a gazdaság fekete ugart tart, akkor a zöldtrágyázás kérdése legkönnyebben oldható meg. Az ugart őszzel felszántjuk és tavasszal meggrubberoljuk, ebbe vetjük például a lóbabó-keveréket márczius hó folyamán. Juliusra annyira kifejlődött a zöldtrágyavetés, hogy leszántható; az őszi elvetése előtt pedig újlag adhatunk egy szántást. Így a fekete ugár is több izbeni megszántásban részesül és zöldtrágyát is termelt.

Helyes lesz azonban jelzett viszonyok figyelembevételével a zöldtrágya növény elvetése előtt kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfátot is kiszórni és leszántani, mert valószínű, hogy említett talajok foszforban is szegények.

Ami a mészre vonatkozó kérdést illeti, hogy ezzel mit érhetünk el, erre nézve röviden következőket tudatom:

A meszezéssel részint kémiai, részint fizikai hatások érvényesülnek. A mész a talaj nehezen oldódó vegyületeinek elmállását, oldhatóságát fokozza és a homok bomlását elősegíti, a meszezéssel tehát a növények bőségebb táplálkozását elősegítjük, de természetesen a talajerő rovására. A meszezés a földek fokozottabb trágyázását is maga után vonja, különben talajunk elszegényedik, kimerül és pedig annál könnyebben, minél szegényebb már természetből fogva. A mész fizikailag is hat, amennyiben a kötött talajokat porhanyóbbá teszi.

Melegen ajánlom Cserháti Sándor „Általános és különleges növénytermesztés” című munkájának beszerzését, ahol nemcsak a meszezésre vonatkozólag, de a növénytermesztés keretében vágó összes kérdésekre bő felvilágosításokat fog nyerni.

K. K.

Kopasznyaku tyúk. (Felelet a 284. sz. kérdésre.) Az erdélyi kopasznyaku tyukot úgy hus-, mint tojástermelésre nagyon érdemes tenyésztetni, vagy tartani. A Baromfitenyésztők Országos Egyesületének e téren való agitacionális ténykedése abban nyilvánult, hogy több igen jó sikerű erdélyi tyuktenyésztést képes volt életre hívni. Ilyenek Erdélyben Jekely Károlyné Segesvár, Imre Béla Elfalva, Koós Mihály dr. Marosvásárhely és még több tenyésztő, akiknek a neve most e czikk megírásánál nem jut eszembe. Ezenkívül Arad vármegyében Frie-

Impregnált takarmányrépa magvak

legnagyobb csiraképesseggel birnak és a

legbiztosabb termést adják. Kaphatók kizárólag

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedésében
BUDAPESTEN.

beisz Miklósné Kurtics, Pozsony vármegyében Galgóczy Antalné Pta-Tönye, Csanádvármegyében Piny Istvánné Battonya és Marossy Pálné Mezőhegyes és még sok más tenyésztő. Az évek óta folyó keresztezési kísérletekből minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy az erdélyi tyúk egy a plimut, langszán, bráma vagy orpingtonnal való keresztezés által nemcsak testben és tojásban nemesíthető, hanem minden jó tulajdonságában állandósítható. *bl.*

Rossz gyarapodás a hizómarhánál. (Fellelet a 285. sz. kérdésre.) Hogy a tinók gyarapodásával nincs megelégedve, mióta az elfogyott répát szénával s darával helyettesítette, az annak tulajdonítható, hogy a széna igen rossz pótszere a répának, mert tápláló anyagai nem oly hatásosak, mint a répa tápláló anyagai. Ugyanis dacára, hogy a középminőségű réti szénában négyzernél is több a tápláló anyag, mint a középminőségű takarmányrépában, utóbbi mégis $\frac{1}{3}$ akkora zsirtermelő képességgel bír, mint a széna. A répát tehát csakis oly takarmányféllel lehet jó eredménnyel helyettesíteni, melyeknek tápláló anyagai épp oly hatásosak, mint a répa tápláló anyagai s ilyenek az abrakfélék s a vizenyős gyári hulladékok nagyobb része. Ha tisztán csak tengeridarával óhajtuk az elvont 40 kg. takarmányrépát helyettesíteni, akkor 55 kg.-ot kell e célra számítanunk, mely esetben következőképp alakul az adagolás 1000 kg. élősúlyra: 19 kg. réti széna, 105 kg. tengeridara s 2 kg. korpa tartalmaz 270 kg. szárazanyagot, 21 kg. fehérjét, 07 kg. zsirt és 150 kg. szénhidrátot, vagyis összesen 178 kg. emészthető szervesanyagot, melyből 89 kg. a nem szálal takarmányban fordul elő; emészthetlen ballaszt 92 kg. Ez az adagolás körülbelül egyenértékű azzal, melyet a tinók a répaetetés idejében kaptak, s mely 40 kg. répa, 5 kg. tengeridara, 2 kg. korpa, 6 kg. réti széna s 13 kg. polyvából állván, tartalmazott: 270 kg. szárazanyagot, 15 kg. fehérjét, 04 kg. zsirt és 146 kg. szénhidrátot, vagyis összesen 165 kg. emészthető szervesanyagot, melyből 93 kg. a nem szálal takarmányban fordult elő; emészthetlen ballaszt volt 106 kg. *Cselló.*

Tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület e hó 26-án és 27-én tartotta meg Budapesten, a Tattersall istállóiban XXI. tenyészállatvásárját. A felhajtás közepes, a vásárlás igen erős volt.

A kiállítást e hó 26-án délben nyitották meg. A megnyitás után Tormay Béla, a zsüri elnöke, kihirdette a bírálat eredményét, amelyet az alábbiakban közlünk.

A tenyészállatvásárt délután megtekintette Tallian Béla földmivelésügyi miniszter is, ugyszinte Desseffy Aurél gróf, az OMGE. elnöke. A minisztert, aki Makfalvay Géza államtitkár társaságában érkezett, Tormay Béla, a tenyészállatvásár r.-bizottság elnöke üdvözölte. A miniszter válaszában kifejtette, mennyire szükségesnek látja, hogy ott, ahol helyén van, a magyar fajta szarvasmarha tenyészirány, amely különösen jó igás állatokat produkál, megma-

radjon, ott azonban, ahol maga a közönség szükségesnek látja az idegen jellegre való áttérést, akadályt nem gördít elébe. Az illusztris vendégek azután Keglevich Gábor gróf, Desseffy Emil gróf, Forster Géza, az OMGE. igazgatója, Herteleny Ferencz főispán, Rubinek Gyula orsz. képvis., Rodiczky Jenő, Szilassy Zoltán, Kúszler Henrik stb. kíséretében megtekintették a kiállított tenyészállatokat. A szükséges magyarázatokkal Pirkner János állattenyésztési felügyelő és Jeszenszky Pál OMGE. titkár szolgáltak a miniszternek, akinek a vásáron való jelenlétével vette kezdetét a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete által a földmivelésügyi miniszter megbízásából importált tenyészállatok árverése is. A szebbnél-szebb állatok igen magas árakon keltek el. Tallian miniszter az árverés alkalmával kijelentette, hogy az árverési többletet tenyészállatdíjazásokra fordítja. Ugy a szarvasmarhák, mint a juhok és sertések csoportját behatóan megsejmelte a miniszter, aki megelégedésének adott távozásakor kifejezést. A vásár egyike a legsikerültebbeknek. Egyes tenyésztők állatait valósággal elkapták. Igen gazdag volt a vásárral kapcsolatos gépkiallítás is.

A tenyészállatvásár bíráló-bizottsága Tormay Béla elnöke alatt bírálat alá vevén a vásárra felhozott tenyészállatokat s a rendelkezésre álló díjakat a következő tenyésztőknek ítélte oda:

Magyar-erdélyi csoportnál az I. díjat, 400 korona értékű emléktárgyat, Teleki Arvéd gróf 10. kat. számú bikájának. — II. díjat, 200 koronát, Bárczay Gyula 6. kat. számú bikájának. Ugyancsak II-ik díjat, 200 koronát, Teleki Arvéd gróf 9. kat. számú bikájának. — III-ik díjat, 100 koronát, Teleki Arvéd gróf kollekcziójának.

A **borzderesek csoportjában** I. díjat nem adta ki a bíráló-bizottság. — II. díjat, 100 koronát, Hornig Károly 18. kat. számú bikájának. — I. tehéndíjat, 200 koronát, Hecht I. és Beer H. 28. kat. számú tehéneinek. — II. díjat 100 koronát ugyanazon tenyésztő 32. kat. számú tehéneinek.

A **szimmenthaliak csoportjában**: I. bikadíjat, egy 300 korona értékű emléktárgyat, özv. Jeszenszky Jánosné báróné 84. k. sz. bikájának. — II. díjat, 200 koronát, Festetics Vilmos gr. 108. k. sz. bikájának. — III-ik díjat, 100 koronát, Deutsch Miksa 108. k. sz. bikájának. — I. tehéndíjat, 200 koronát, Hunyady József gr. 142. k. sz. tehéneinek. — I. üsződíjat, 200 koronát, Gaál József 87. k. sz. üszőjének. — II-ik díjat, 100 koronát, ugyanazon tenyésztő 88. k. sz. üszőjének.

Elismerő oklevelet kapott: Grósz Antal csoportos kiállításáért.

A **mölthaliak csoportjában**: I. bikadíjat, egy 200 korona értékű műtárgyat, Wenckheim Géza gr. 158. k. sz. bikájának.

A **pinzgauiak csoportjában**: II-ik díjat, 100 koronát, Asbóth János 151. k. sz. bikájának.

A **Bonyhádiak csoportjában**: I. díj nem adatott ki. — A 100 koronás üsződíj Binder Henrik 164. k. sz. üszőjének.

A **sertések csoportjában**: (Hazai kondor.) I. kandíjat, 150 korona értékű emléktárgyat, lovag Wertheimstein Alfréd kanjának. — II-ik

kandíjat, 100 koronát, Wenckheim Antal gróf örökösei által kiállított csoportnak. — III-ik kandíjat, 60 koronát, Rósa József kollekcziójának. — I. koczádíjat nem adta ki a bíráló-bizottság. — II-ik koczádíjat, 60 koronát, Rácz Miksa kollekcziójának.

Elismerő oklevelet kaptak: Wenckheim Géza gróf, győrössi Csepreghy István, Károlyi Lajos gróf, Ypsilanti herczeg örökösei tenyészetei.

A **külföldi sertésfajták csoportjában**: I. kandíjat: 100 korona értékű emléktárgyat, Eckstein Fülöp yorkshirei tenyészeteiből kiállított csoportnak ítélte oda a bizottság. — II-ik kandíjat, 80 koronát, Pfaff György által kiállított kollekcziója nyerte.

A **juhok csoportjában**:

A) **finom gyapjas merinó-csoport**: I. kosdíjat, 200 korona értékű műtárgyat, Károlyi László gróf 31 k. sz. kosának, amelynek egyúttal az összszüri, a székesfőváros által adományozott 1000 korona értékű műtárgyat, mint a tenyészállatvásárra hozott állatok legkiválóbbikának ítélte oda. — II-ik kosdíjat, 100 koronát, Károlyi Lajos gróf 10 k. sz. kosának. — III-ik kosdíjat, 50 koronát, Széchenyi Gyula gr. 54. k. sz. kosának. — I. anyadíjat 100 koronát Károlyi László gróf 41. k. sz. anyának.

B) **Fésűs gyapjas rambouillet jellegű csoportban**: I. kosdíjat, 100 korona értékű emléktárgyat, Pallavicini Sándor örgróf 172. k. sz. kosának. — II. kosdíjat, 70 kor. rammsdorfi juhászat 203. k. sz. kosának. — III-ik kosdíjat, 50 koronát, Skublics örökösök 259. k. sz. kosának. — I. anyadíjat, 80 koronát, Skublics örökösök 269. k. sz. anyának. — II-ik anyadíjat, 60 koronát, Pallavicini Sándor örgróf 283 k. sz. anyának. — III-ik anyadíjat, 40 koronát, Péter András 140. k. sz. anyának.

Elismerő oklevelet nyertek: Herberstein Alfréd gr. Strileki, Grule, Gödelici, Wenckheim Frigyes gróf, Wenckheim Géza gróf, Wenckheim Antal gróf örökösei és Sztankovánszky János tenyészetei.

C) **Korai husmerinó csoportjában** I. kosdíjat, 100 koronát, Politzer Géza 218. k. számú kosának. — II. kosdíjat, 70 koronát, Pálffy József gróf 294. k. számú kosának. — I. anyadíjat, 80 koronát, Pálffy József gróf, 301 k. számú anyának.

Elismerő oklevelet: a „Keszthelyi gazdasági tanintézet” 247. kat. számú kosának.

D) **Angol juhok csoportjában**: I. kosdíjat, 100 korona értékű emléktárgyat, 315. k. sz. kosnak. — II. kosdíjat, 70 koronát, Biedermann Rezső báró kosának. — II-ik anyadíjat, 50 koronát, ugyancsak Biedermann Rezső báró kosának. — III-ik anyadíjat, 40 koronát, Hornig Károly báró 397. k. sz. anyának.

Elismerő oklevelet kaptak: Magyar Kegyes Tanítórend és Haas Ignác csoportjai.

Közgyűlések.

A Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesülete; a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesülete; a Magyar Szőlő- és Gyümölcstermesztők Szövetkezete közgyűlései.

Három jelentős szervezet tartotta e hó 25-én illetve 26-án közgyűlését. Mind a három azok közül való, amelyek a magyar mezőgazda-

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

MILLENNIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

ság előbb nek. Örök rom közz jainak ke a gyűlés tárgyak g nyelvé a melyről a

Má székháza Szőlősgaz Zselénska

a magyar ményekke

közt mirt ideiglene

szöbölte gróf az e

a kérdés nyuló ag

hamisítás bizottság

czélra vez örködnén

tásán. Az nyitó utá

sület mu terjesztet

a lépésrő az egyesí

gazdák k mol a je

zéséről, s sületnek.

tudomású tésére k

belép a gébe. Kie

az az óvá földmivel

nagy lelk meg. Uto

tárgysoro dolgában

dr. alapo a szőlősg

ják, amel den teki

Hegyalja tartják a

Kivánato felmondá

amely bi orosz pi

követte, felhatalm

nyát, hog közgyűlés

Ma szügos Eg 25-én ta

alatt a k választm

hog me miszerint

pont máj Ezután R

jesztette szőlő jele

csos pedi

Mind a k

költségvet

tások sor

elnökül Z

kámul Ru

választott

és 3 szá

Gyula dr.

hallgatott

jelene és

tásban ve

rozta. V

hivta fel

ság előbbre vitelében derekas munkát végeznek. Örömmel jegyezzük fel, hogy mind a három közgyűlés fel tudta az illető szervezet tagjainak kellő érdeklődését költeni; ez, valamint a gyűlések sorrendjében szereplő fontosabb tárgyak gazdasági életünk számottevő eseményeivé avatták azt a három közgyűlést, a melyről alább beszámolunk.

Márczius hó 26-án délelőtt Pest megye székháza nagytermében tartotta a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete közgyűlését. Zselénski Róbert gr. elnök megnyitó beszédében a magyar szőlőgazdákra fontos múlt évi eseményekkel foglalkozott. A legjelentősebb ezek közt mindenesetre az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés, amely kiküszöbölte a borvámklauszult. Zselénski Róbert gróf az egyesület jövő feladatai közé sorozta a kérdés végleges, kedvező rendezésére irányuló agitációt. Foglalkozott továbbá a borhamisítás kérdésével is. A vidéki borenőr-bizottságok munkáját nem tartja kielégítőnek s célravezetőbbnek tartaná, ha hivatásos közegek örködnének a borhamisítási törvény végrehajtásán. Az elnök tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Drucker Jenő dr. igazgató az egyesület múlt évi munkásságáról szóló jelentést terjesztette elő. Ez a jelentés hű tükrre annak a lépésről-lépésre való térhódításnak, melylyel az egyesületnek pozícióját a magyar szőlőgazdák körében megszilárdítani sikerült. Beszámol a jelentés a vidéki érdekeltségek szervezéséről, s több jelentős állásfoglalásáról az egyesületnek. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette. Drucker Jenő dr. előterjesztésére kimondotta a közgyűlés, hogy tagul belép a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségébe. Kiemelkedő mozzanata volt a gyűlésnek az az óváció, amit Darányi Ignácznak, a volt földmívelésügyi miniszternek rendeztek, akit nagy lelkesedéssel tiszteleti tagnak választottak meg. Utolsó nevezetesebb pontja a közgyűlés tárgysorozatának a kereskedelmi szerződések dolgában való állásfoglalás volt. Drucker Jenő dr. alapos fejtegetései után kimondták, hogy a szőlőgazdák olyan szerződések kötését kívánják, amelylyel a magyar bortermelés érdekei minden tekintetben meg lesznek védve. Tokaj-Hegyalja borainak megvédésére szükségesnek tartják a 60 koronás borvám életbeléptetését. Kívánatosnak mondották az orosz szerződés felmondását is és oly újabb szerződés kötését, amely biztosítaná a hegyaljai boroknak az orosz piacot. Az előterjesztést beható vita követte, amelynek eredményeképp a közgyűlés felhatalmazza az egyesület igazgató-választmányát, hogy illetékes helyen tegyen lépéseket a közgyűlés álláspontjának érvényesítésére.

Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete rendes évi közgyűlését e hó 25-én tartotta Zselénski Róbert gróf elnöke alatt a Köztelken. Megelőzőleg az igazgatóválasztmány ülésezett, amikor is elhatározta, hogy megteszi a kellő előkészületeket arra, miszerint a szeszértékesítő szövetkezeti központ május hó 1-én megkezdhesse működését. Ezután Rubinek Gyula ügyvezető-titkár előterjesztette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, Goldfinger Gábor keresk. tanácsos pedig a számvizsgáló-bizottság jelentését. Mind a két jelentést, ugyszinte az 1904. évi költségvetést a közgyűlés jóváhagyta. A választások során elnökül: Bujanovics Sándort, al-elnökül Zselénski Róbert grófot, ügyvezető titkárul Rubinek Gyulát választották meg. Megválasztottak ezenkívül 20 igazgató-választmányi és 3 számvizsgáló-bizottsági tagot. Szilágyi Gyula dr. tartott ezután nagy érdeklődéssel hallgatott előadást a „mezőgazdasági szeszipar jelene és jövőjéről“, melynek külön nyomtatásban való terjesztését a közgyűlés elhatározta. Végül Bujanovics Gyula orsz. képvis. hívta fel a közgyűlés tagjait a szeszértékesítő

szövetkezet alapításában való részvételre, a mihez a jelenvöltek csaknem teljes számmal hozzá is járultak.

A Magyar Szőlő- és Gyümölcstermesztők Szövetkezetének f. hó 26-án volt a közgyűlése Kohonczy Gedeon elnöke alatt a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlés legfontosabb tárgya a Kúszler Henrik igazgató által előterjesztett jelentés volt. Ebből kitűnik, hogy a szövetkezet a múlt évben is jelentékenyen fejlődött. Az európai nagyobb városokban létesített exozitúrák működése kielégítő, a szőlő- és gyümölcskivitel évről-évre fejlődik. A külföldön szőlőért fizetett árak kielégítőek. A közgyűlés az előterjesztett jelentést egyhangulag elfogadta. A jelenvöltek azután alapos vita tárgyává tették a szőlő- és gyümölcskivitel fejlesztésének módjait. A választások során Hendel Pál, Teleky József, Rubinek Gyula és Rácz Sándor sorsolás útján kilépő igazgatósági tagokat újból megválasztották.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az „OMGE.“ közleményei	539
A Magyar Ornithologiai Központ	539
A német tőzsdereform	540
Tenyészállatvásár	546
Közgyűlések	545
Tárca.	
Szakirói akarások	540
Növénytermesztés.	
A dohánymag termesztéséről a dohánynevelés céljából, illetve a jellegzetes finom magyar dohányfajok magjának termesztése	541
Kiserlekezés takarmány-cukorkorizokkal és tengericsalamádéval	542
Tejgazdaság.	
Tejgazdaságaink jövedelmezőségének kérdéséhez	542
Állategészségügy.	
Bárányok dermedése	544
Levelészekrény.	545
Vegyések.	547
Meghívó. — Kivándorlás irányítása és hasznosítása. — Gyakorlati kereskedelmi előadások a Köztelken. — Gazdák Biztosító Szövetkezetének zárszámadásai. — Luxus- és katonai lővásár B.-Csabán. — Új szövetkezetek. — Gyakorlati gazdatisztek kongresszusa. — Dumagózhajózás.	548
Keresked. elem, tőzsd.	549
Szerkesztői hírek.	550

Jelen számunk összes előfizetői példányaihoz posta-utalványt mellékelünk; kérjük azon tisztelet előfizetőinket, akiknek előfizetése f. hó végével lejár vagy akik hátralékban vannak, hogy az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjenek. A kiadóhivatal.

Meghívó. A Gazdák Biztosító Szövetkezet harmadik évi rendes közgyűlését 1904. évi április hó 23-án (szombaton d. e. 10 órakor) tartja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székháza gyűléstermében. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki megnyitó. 2. Közgyűlési jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése. 3. Jelentés az alapítók gyűléséről. 4. A harmadik üzletév zárszámadásának megvizsgálása és vagyonmérlegének megállapítása, valamint a nyereség felosztása feletti határozat. 5. Az igazgatóság és felügyelőbizottságnak harmadik, illetve 1903. évi üzletévre vonatkozó jelentése feletti határozat s az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak működésére felmentvény megadása. 6. Az alapítók gyűlése jelölése alapján (alapszab. 75. §) szövetkezeti elnök választása. 7. Az alapszabály szerint kilépő 5 igazgatósági tag helyébe 5 igazgatósági tag választása (alapszab. 81. §). 8. Két, esetleg üresedés esetén három felügyelőbizottsági tag megválasztása. 9. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása az 1903. évre. (Alapszabályok 92. §).

Kivándorlás irányítása és hasznosítása. Ezen czímmel egy újabb felolvasást lesz alkalma

az OMGE. tagjainak meghallgatni, amelyet New-Yorkban élő hazánkfi, Perényi Béla ur fog április hó 7-én délután 4 órakor a Köztelek nagytermében megtartani. Ezen felolvasást nemcsak a felolvasó személye teszi érdekessé, de azon körülmény is, hogy nevezett ezen felolvasás megtartására az OMGE. körében megtartott két előző felolvasás készítette. Különösen is felhívjuk tagjaink figyelmét ez érdekesnek és gyakorlatnak ígérkező felolvasásra annál is inkább, mert sok becses anyagot remélhetünk nyerni ez uton kivándorlási végrehajtási rendelet tárgyalása alkalmával s különösen azon kérdés megoldására, hogy kivándorlásunk irányítására és hasznosítására mily befolyást gyakoroljon.

Gyakorlati kereskedelmi előadások a Köztelken. A gazdák kereskedelmi tanfolyama a márczius hó 27-én tartott előadásokkal véget ért. Vasárnap Rodiczky Jenő dr. a gyapjuaukezők intézményét ismertette, Rajner Kálmán a termények értékesítéséről, Altenburger Gyula pedig a biztosításról szóló előadásait folytatta. A szombati és vasárnapi előadásokról a megnyílt tenyészállatvásár sok gazdát elvont, végeredményében azonban ugy a hallgatók számát, mint az elsajátítható gyakorlati irányu ismeretek gazdagságát tekintve, sikerültnek mondható s jövőben a hasonló tanfolyamokat a gazdaközönség remélhetőleg teljes mértékben fel fogja karolni. A tanfolyamokban résztvevők vasárnap délután a budafoki pinczemeszteri tanfolyamot tekintették meg. Rácz Sándor igazgató vezetése alatt behatóan szemügyre vették a tanfolyam nagyszabású pinczéit, a borkezeléshez szükséges eszközöket és gépeket. A szemle végeztével borkóstoló volt, amelyen először Lónyay Ferencz min. oszt. tanácsos emelt poharat s üdvözülte a kiránduláson résztvevő gazdákat, akiknek figyelmébe ajánlotta a pinczemeszteri tanfolyam törekvéseit. Szilassy Zoltán lapunk szerkesztője a földmívelésügyi miniszterium borászati ügyosztályának vezetőit: Dobokay miniszteri tanácsost és Lónyay Ferencz oszt. tanácsost, továbbá a pinczemeszteri tanfolyam érdeműs igazgatóját Rácz Sándort köszöntötte fel. Több pohárköszöntőben ünnepelték ezután Szilassy Zoltánt, a gazdák kereskedelmi tanfolyamának szervezőjét s annak két jelenvölt előadóját: Gonda Józsefet és Halász Józsefet is. A budafoki kiránduláson a következők vettek részt: a földmívelésügyi miniszterium részéről Lónyay Ferencz min. oszt. tanácsos és Vizián Antal miniszteri titkár, OMGE. részéről: Szilassy Zoltán szerk. titkár, Matlaszkovszky Tádé, Mike János. A napisajtó képviselőiben Jancsó Dezső és Csernay Ödön. Továbbá Gonda József, Halász József a keresk. tanfolyam előadói, továbbá a hallgatók legnagyobb része, akiknek teljes névsora a következő: Auspitz Vilmos, Balás Árpád, Baumly József, Bechtel Zsigmond, Bezuk Lajos, Burján Jenő, Csikvándi Ernő, Crocher Géza, Dimitreanu Ágoston dr., Fenyvessy Adolf, Förster Lajos, Gémesi Károly, Grünbaum Simon, Höngig Dezső, Kende Tivadár, Klein Sándor, Krölöpp Hugó, Korner Arthur, Koller Pál, Lindenbaum Félix, Liszka Károly, Lichtenegger Gyula, Lutter Béla, Negro Gusztáv, Pinfisch Oszkár dr., Pajor Ignác dr., Parraghy Mihály, Sass László, Sziberth Gusztáv, Szikossy Aladár, Szeker József, Serregély István, Schleiffelder Ottó, Visontai Kovács László, Tschida Arthur, Wagner Ernő, Zathureczky Károly.

Gazdák Biztosító Szövetkezetének zárszámadásai. A Gazdák Biztosító Szövetkezet f. hó 24-én tartott igazgatósági ülése tárgyait az 1903. évi zárszámadásokat s megállapította, hogy a tűz- és jégtárbiztosítási ágazatokban 109,331 kor. 73 filler felesleg van, amelynek alapszabályszerű hovaforításáról oly javaslatot tesz a f. évi április hó 23-án összeülő közgyűlésnek, hogy az alapítóknak 5% kamat fizetessenek, a jégtárágazatban díjvisszatérítés adassék és ezen felül még az alapszabályszerű tartalékosok foganatosítsassanak.

Luxus- és katonai lóvásár B.-Csabán. A Békésvármegyei Gazd. Egyesület ez évi április hó 24-én rendezte a nagym. földmívelésügyi miniszterium anyagi támogatása mellett III. luxus- és katonai lóvásárját. A vásár sikeresnek ígérkezik, amennyiben a gazdák már is szép számu és jó anyagot jelentettek be. A földmívelésügyi miniszter megígérte, hogy a hadügyi és honvédelmi kormány figyelmét fel fogja hívni a katonai lovak nagyobb mérvű vásárlására. Kilátás van arra is, hogy a külföldről ismét sok vevő jön be, mert a nagymérvű reklam folytán onnan is érkeznek kérések és érdeklődést tanúsító levelek az egyesülethez és a vásárrendező-bizottsághoz.

Új szövetkezetek. Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára a f. évben 50 fogyasztási szövetkezetet szervezett a „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezetének kötelékében. Febr. hó közepétől mostanáig a következő fogyasztási és értékesítő szövetkezeteket szervezte: Sopronmegyében: *Balf* községben, Fejérmegyében: *Pátkán*, Hontmegyében: *Csáb* községben, Maros-Tordamegyében: *Magyar-Régenben*, *Köszvényes-Remetén* és *Csitt-Iványon*, Udvarhelymegyében: *Agyagfalván*, *Bögözön* és *Muzsnán*, Kis-Küküllőmegyében: *Bonyhán*, Alsó-Fehérmegyében: *Drasón*, Hevesmegyében: *Visontán*, *Abasáron* és *Hatvanban*, Jász-Szolnokmegyében: *Turkeván* a központban, Borsodmegyében: *Gesztén*, *Noszvajon* és *Cserépfalván*, Baranyamegyében: *Göröcsényben*, Somogy megyében: *Csurgon* és *Alsokon*, Trencsénmegyében *Driethomán*, Szilágymegyében: *Krasznamihályfalván*, *Érindszenten* és *Akoson*, Komárommegyében: *O-Gyallán*.

Gyakorlati gazdatisztek kongresszusa. A nem-okleveles gazdatisztek egyesülete kongresszust rendez a nem-okleveles gazdatisztek érdekeinek megvédelmézésére céljából. Semmi kifogásunk e kongresszus egybehívása ellen, mert ha mi nem is osztjuk az egybehívóknak a nem-oklevelesek sérelmére vonatkozó fölfogását, de természetesen találjuk az érdekeik megvédelmézésére irányuló akciót. Határozottan tiltakozunk kell azonban a „Gyakorlati gazdatisztek kongresszusa” cím ellen, mert ez olybá tünteti föl a dolgot, mintha csak a nem-oklevelesek volnának gyakorlati gazdatisztek, vagy pedig mintha az összes gyakorlati gazdatisztek foglalnának állást egy bizonyos nem gyakorlati gazdatiszti osztály ellenében. A dolog úgy áll, hogy a nem-okleveles gazdatisztek egy része mozgalmat indított az új gazdatiszti törvény reájuk nézve állítólag sérelmes intézkedéseinek módosítása érdekében, amely mozgalomhoz, az okleveles és nem okleveles gazdatisztek egy tekintélyes része nem csatlakozik. Ezek azonban bizonyára csak épp úgy gyakorlati gazdatisztek, mint a mozgalmában résztvevő nem-oklevelesek, mert hiszen egy tényleges gazdatiszt csak gyakorlati lehet. Ha tehát a nem-oklevelesek egyesülete kongresszust rendez, tegye ezt saját címe alatt és ne foglalja le indokolatlanul kizárólag párt-hiveinek a gyakorlati címet és minőséget.

Védekezés a tyukpestis ellen. A földmívelésügyi m. kir. miniszter a tyukpestis nevű ragadós baromfibelegység elterjedésének megakadályozása céljából a törvényhatóságokhoz közzétett bocsátott ki. Általánosságban a baromfikolera ellen való védekezésről kiadott közzétett határozmányai érvényesek, minthogy azonban a baromfikolera egyéb szárnyasokra is

ragadós és nagyobb mérvű fellépése esetén a jelzett közzétett értelmében a zárlat esetleg a község egész területére kiterjeszhető, addig a tyukpestis majdnem kizárólag a tyukfélékre veszedelmes és így a csakis tyukpestissel fertőzött községben a fertőzött udvarban mindenemü baromfi zárlat alatt tartandó, ellenben egyéb udvarokban csupán a tyukfélék tartandók zár alatt. A fertőzést mindenképp a hirtelen elhullások mutatják, a még élő baromfiak alapos vizsgálatánál azután kitűnik, hogy néhány állat bágyadt, álmos és szemük kötőhártyája gyakran élénkebb vörös és duzzadt. A betegség behurcolásának a következő elővigyázati rendszabályokkal lehet elejét venni: az idegen, főleg külföldi szárnyasok hozzászerzése mellőzendő; a leölt idegen baromfi hulladékai a fertőzést kizáró módon távolítandók el (elégelendők); a baromfiak távolítandók az idegen baromfiak által használt utaktól, legelőktől, patakoktól, stb.; a baromfikereskedők nem bocsátandók az udvarra. Az esetleg beszerzett idegen baromfi 6-8 napon át elkülönítve tartandó, mert a fertőzött állatok egy ideig még egészségeseknek mutatkozhatnak. A megbetegedett állatokat legelőszűrővel azonnal leolvasni, mert gyógyulásuk csak egyes ritka esetben áll be. Az egészségesnek látszó állatok a betegetől és beteggyanúsaktól azonnal elkülönítendők. Az elhullott és leölt beteg baromfiak minden részükkel (a tollakkal is) együtt — ha csak a fertőzést biztosan kizáró módon technikai feldolgozás útján nem értékesíthetők — elégelendők vagy pedig a dög-téren sűrű oltott mészszelet leöntve, legalább 1 méter mélységben elásandók. A trágyagödörök erre nem alkalmasak, mert a tyukpestisnek idáig ismeretlen okozója a trágyában hosszabb ideig megtartja fertőző képességét. Ha a fertőzött udvarban az összes baromfiak elhullottak, vagy pedig az utolsó elhullási, leolvasási vagy gyógyulási eset óta 8 nap eltelt újabb megbetegedés nélkül, akkor a beteg baromfiak helyiségei, valamint azok a tárgyak is, melyekkel a beteg állatok érintkezettek, alaposan megtisztítandók, illetőleg fertőtleníthetők.

Dunagőzhajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t. igazgatósága közhírré teszi, hogy a vukovár-ujvidéki vonalon fekvő Illok állomás immár az összforgalom számára megnyit.

Fü., óvári répamag, d. zab, magyar bikák Drassói uradalomban: Koncza.

Első leánykihazasítási egylet m. sz. Schwarz Armin elnöklésével és a tagok nagyszámu részvétele mellett tartott meg f. évi márczius 25-én ezen intézet negyvenegyedik közgyűlése.

Az 1903-ik kezelési évről vonatkozó jelentés és zárszámadás előterjesztetik és miután ezek minden tekintetben felette kielégítő eredményeket tüntetnek fel, a felmentvény megadása mellett egyhangulag tudomásul vétetnek.

A jelentésben és mérlegben a következő figyelemre méltó adatok találhatók:

Nászjutalékok és visszafizetések címén 859,513 K. 29 f. lett kifizetve, ezek között 95 árva-jutalékrész 59,550 koronával.

Az új beiratkozások 14,854 jutalékrészt, 3017 jutalékrészszelet többet eredményeztek, mint az előző évben.

Dijakban 2,507,619 K. 49 f. vételeztetett be, ami 221,754 K. 56 f.-nyi emelkedést jelent.

A kamat és bérjövdelem 413,120 K. 52 f., tehát 40,727 K. 42 fillérrel több volt, mint az 1902. évben.

A díjtartalék 1.202,482 K. 99 fillérrel növeltetett és most már 9.334,174 korona 85 fillérrel emelkedett.

A nászjutalék felemelése és a külön tartalékra 116,206 K. 20 fill. esik, melyek most már 708,774 K. 60 fillérrel rendelkeznek.

A múlt esztendőben létesített árfolyamkülönbözeti tartalékhoz 15,000 K. esatoltatott, mely ezzel 65,000 koronára rug.

A hivatalnoki nyugdíjalap javára, a hivatalnoki testület hű és buzgó szolgálatainak elismerése mellett 5000 K. megszavaztatik, mely nyugdíjalap immár 140,483 K. 02 fillérnyi összeget ért el.

A központi hivatal és a főigazgatóságok szerelvényeinek és leltárainak teljes leírása, az alapszabályszerű javadalmazások megszavazása, valamint az intézeti épületekről történt tetemes leírások után a mérleg végösszege gyanánt 10.520,392 K. 67 fillér mutatkozik, mely végösszeg takarékbetétekben, állampapirokban és egyéb elsőrendű értékpapirokban, valamint kiváló saját épületekben fedezetét leli.

A jegyzőkönyv hitelesítésével Blazek I. Antal és Löbl Izor urak bizattak meg.

A felügyelő-bizottságra újra: Alexander Bernát dr., Simonyi Zsigmond dr., Héger József, Wertheimer Albert és Seifensieder József urak választottak.

Miután a közgyűlés Murányi Ernő dr. tag indítványára Schwarz Armin elnöknek, az igazgatóságnak és Kohn Arnold vezérigazgatónak egyhangulag köszönetet és elismerést szavazott, Alexander Bernát dr., egyetemi tanár, a felügyelőbizottság elnöke szólásra emlékedik, hogy Schwarz Armin elnöknek legközelebb bekövetkező 80-ik születésnapja és elnöksége 35-ik évének betöltése alkalmából a közgyűlés és a tagok összességének szerencsekívánatait tolmácsolja.

Elnök ezen spontán megnyilatkozott ünneplés fölött meghatóttan mond köszönetet és érdemud személyiségének lelkes éltetése közben ér véget e közgyűlés.

KERESKEDELMI TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, 1904. márczius 26.

Az időjárás a lefolyt hét folyamán derült és tartósan száraz maradt, a hőmérséklet azonban, különösen a hét elején, hűvös volt és gyenge éjjeli fagy is állott be. A hét végével a hőmérséklet emelkedett. A vetések fejlődése kielégítő. A vízállás csökkent. A külföldön is inkább hűvös, száraz az időjárás.

A külföldi piacokon az üzleti forgalom mérsékelt, az árirányzat csak gyenge változásoknak volt alávetve, utóbb azonban szilárdabbra fordult. A tengerentúli piacokról kezdetben csak csekély árhullámzásokat jelentettek. A haussepozíciók feloldattak és az árak állandóan csökkenők voltak, habár a látható készletek apadtak és a világpiac elszállításai is gyengültek. A hét végével az Unio piacain azonban ismét szilárdabb irányzat érvényesült. Prompt árban hiány mutatkozik, a vidéki piacok szilárd irányzatot jelentettek, e mellett az időjárás sem volt megfelelő és így a baissierk nagymérvű fedezéseket eszközöltek, melyeknél az árak fokozatosan emelkedtek, úgy, hogy a múlt héthez viszonyítva 1-4 czentig terjedő javulás állott be. Argentiniában a vasuti munkások bérharcza megszűnt, az elszállítások azonban egyelőre még mérsékelték. Angliában a hangulat gyenge forgalom mellett, a szilárdabb amerikai jegyzések dacára csendes maradt és a vevők tartózkodók, míg Franciaországban az időjárás ki nem elégítő és az árak valamivel jobb forgalom mellett mérsékelt javulhattak. Délmetországban is valamivel élénkebb volt a forgalom, míg Berlin gyenge üzlet mellett visszaeső árakat jelentett.

Gyár: NYERGES-UFALU (Esztergom m.)

Sürgőnyczim: Eternit Budapest.

Telefon 12-92.

Gyár: VOCKLABRUCK (Felső Ausztria).

ETERNIT-PALA

Azbeszt - Cement - Pala

HATSCHÉK LAJOS Szab.

Elpusztíthatlan, könnyű, tetszetős, tűzálló és olcsó tetőfedőanyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. Jótállás. Évi gyártás 1500 kocsiakomány. Kérjen ismertetést.

Az egyéb kontinentális piacokon az üzletmenet nehézkes és az árnyázat alig tartott.

Nálunk az irányzat tartósan esendes maradt és kenyérmagvak, éppúgy mint takarmányzúzzikok csak olcsóbban voltak elhelyezhetők.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza állandóan csak gyenge vételkedvvel találkozott; a malmok csak csekély beszerzéseket eszközöltek, mi mellett az árak kezdetben azonban mégis változatlanok maradtak, annál inkább, mert a kínálat is mérsékelt volt. Az időközben ellanyhult határidőpiac által befolyásolva, később a tulajdonosok azonban készségesen hozták piacra készleteiket, míg a malmok teljesen tartózkodóak lettek és így az árak körülbelül 20 fillért vesztek. A kínálat egyébként főleg raktári és hajóáruból áll, waggonáru eladatlanul alig érkezik és szállításra szóló ajánlatok is csak gyóren vannak. A hét végével a szilárdabb határidőpiac által befolyásolva, a készáru hangulata is kellemesebb lett, a nélkül azonban, hogy ez az árakra behatással lett volna. Az összforgalmat e héten 70,000 mm.-ra tesszük.

Rozs e héten sem találkozott érdeklődéssel. A kínálat mérsékelt ugyan, de a fogyasztási kereslet is gyenge és az árak csak nehezen tartottak. A hangulat esendes és minőség szerint 12-70—12-90 K. fizetnek helyben és helybeli paritásra.

Arpa (takarmány és hántolási célokra) gyógen van ugyan kínálva, de a vevők is tartózkodók. A forgalom így korlátozott maradt és az árak inkább olcsóbbak. Minőség szerint gyórosok 11-10—11-60 K. között fizettek helyben és helybeli paritásra, míg szeszégetőknél erőteljes szemű áruért 12-20 K.-ig érhető el helyben átvéve. Malátá és söráru állományok átvéve a helyi fogyasztás részéről valamivel jobb figyelemben részesült és tiszavidéki származékúakért 12-40—12-70 K. között fizettek budapesti paritásra.

Zab iránt az érdeklődés e héten is gyenge maradt. A hangulat tartósan nyugodt és az árak ismét 20—30 fillért vesztek. A forgalomban volt körülbelül 2000 mm.-ért minőség szerint 10-90—11-60 K.-ig fizettek helyben átvéve.

Tengeri aránylag gyenge kínálat mellett nyugodt és az árak 10—20 fillért vesztek. Budapesti paritásra kezdetben 10-60, utóbb 10-40—10-50 fizettek. Tiszavidéki ajánlatok is el voltak hanyagolva és ugyancsak 10—20 fillért vesztek. Kaba—Mezőberényben 9-80—9-90 jegyzünk. Helyben hajóáruban volt némi forgalom és a Dunán felfelé való továbbszállítás céljából néhány rakomány ex uszály 4—8 fillérrel a folyó májusi határidőjegyzésén alul kelt el. Kőbányán 10-70 K.-ig fizetnek.

Olajmagvak: Káposztarepcze (készáru) üzlettelen és névleg 20-80 K. jegyez helyben. Vadrepcze 9-50—10 kor., lenmag 17-50—18-50 K., gomborka 18-50—20 K. jegyez helyben. Határidő káposztarepcze augusztusra lanyha irányzatú és 22-30—22-50 K.-ig esett vissza. Bükköny mérsékelt forgalom mellett 11— K. budapesti paritásra.

Hüvelyesek: Bab tovább is üzlettelen. Névlegesen triórözött törpe babért Gyöngyös-Félegyházán 19—19-20 kor., gömbölyű babért Mohács-Baja-Zombor 17-60—18 kor. jegyzünk. Muharmag 15—15-50 K. helyben.

Napijelentés a gabonaüzletről. 1904. márczius 29.

Készbuza mérsékelt kínálat és gyenge vételkedv mellett ma esendes irányzatú volt. Elkelt körülbelül 20.000 mm. változatlan áron.

Rozs korlátozott forgalom mellett 5 fillérrel olcsóbb. Helyben és helybeli egyenértékre azonnal szállítva 6-25—6-35 kor.-ig jegyzünk.

Takarmányárpa nyugodt, helyben és helybeli egyenértékre 5-65—5-85 kor. között, erőteljes szemű áru 6— kor.-ig érhető el azonnali szállítással.

Zab mérsékelt üzlet mellett lanyhuló, helyben 5-35—5-70 K.-ig fizetnek.

Tengeri is visszaeső. Azonnal szállítva, helybeli egyenértékre 5-20—5-25 K.-ig fizetnek.

Mai eladások:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 79-5 k. 8 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 52-5 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 45 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 37-5 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 77-5 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 10 f.

Féjérmegyei: 2000 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 150 mm. 76-5 k. 8 K. 15 f.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79-8 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78-5 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 75-5 k. 7 K. 65 f.

Adai: 2000 mm. 76-5 k. 8 K. 25 f.

Verbászi: 800 mm. 77 k. 8 K. 17-5 f., 750 mm. 77 k. 8 K. 17-5 f.

Pancsovai: 5900 mm. 77 k. 7 K. 90 f.

Arpa: 200 mm. 5 K. 75 f. 3 hó.

Zab: 200 mm. 5 K. 70 f. kpí.

Tengeri: 350 mm. 5 K. 25 f. kpí.

Köles: 9000 mm. 5 K. 10 f. 3 hó.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca. 1904. márczius hó 29-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 231 szekér réti széna, 55 szekér muhar, 30 szekér zsupszalma, 10 szekér

alomszalma, 2 szekér takarmányzalma, 1 tengeriszár, 20 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 420—600, muhar 560—640, zsupszalma 250—270, alomszalma 220—230, takarmányzalma 360—380, 100 kéve tengeriszár 1200—1200, egyéb takarmány 480—500, zabosbüköny 480—580, lóhere —, luczerna 600—600, köles —, sarju 400—440, szalmaszecska 340—380. Összes kocsiszám 354. Összes súly 42,480 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e hét elején a forgalom élénk volt és a fedezési vásárlások folytán több tétel kontingens nyers és finomított szesz kelt el azonnali és későbbi szállításra nagyban.

Helybeli és vidéki szeszgyárak részéről finomított szesz adózva 149-50—150 K., élesztőszesz adózva 149-50—150-50 K. kelt nagyban és 2—3 K. drágábban kicsinyben. Denaturált szeszben élénk kínálat uralkodott, de a nyiteltudv korlátolt és csak néhány kisebb kötés létesült 1 K. ócsóbb áron.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e hét elején élénkebben volt ajánlva és jó fedezési vételek folytán több tétel 42—43 K. kelt ab termelő állomás. Exkontingens szesz keresett és 1/2 K. drágábban jegyezték.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 44-50—45-50 korona.

Bécs. Kontingens nyersszesz 45.40—45.80 K.

Prága. 134-50 K. adózott tripló és 42-75 K. adózatlan szeszért.

Kivitelre változatlan a jegyzés.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
Finomított szesz	149-50—150-	151—152-
Élesztőszesz	149.50—150-50	151-50—152-50
Nyersszesz adózva	147-50—148-	149—150-
Denaturált szesz	47—47-50	48—49-

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1904. márczius hó 29-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 45 árus 20 drb sertést, 1 árus 45 drb süldőt, 1000 kg. friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 500 kg. hajat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Videkről és pedig: összesen 61 drb sertés.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 132—144 fillér, 1 q 124—126 kor. süldő 1 kg. 136—144 fillér, 1 q 116—124 korona, füstölt sertés 1 kg. 152—180 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnak 1 kg. 132—136 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 136—152 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 140—140 fillér, 1 q — korona, disznózsir 1 kg. 144—144 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 80—90 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 180—200 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpörtő 1 kg. — fillér.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése 1904. márczius 29-én.

A piaci forgalom, tekintettel a közelegről ünnepekre, élénk és a tetemesebb hozatalok dacára is a beküldött cikkek simán helyezhetők el. Huspiacra a füstölt hús és bárány nagyobb mérvű kereslet tárgyai. Vaj irányzata szilárd és az árak némi emelkedése a nagy érdeklődés természetes folyamánya. A tojáspiacon a nagyobb hozatalokkal lépést tartanak az ünnepek által beállott igények s így az árak még mindig szilárdan tartják magukat.

Mai árak:

Husneműek: marhahús 112 118 K., helybeli borjúhús 90—100 K., vidéki borjúhús 70—90 K., sertés 112—120 K., szalonna friss 130—140 K., szalonna, sózott 120—128 K., szalonna, füstölt 130—136 K., szalonna, olvasztani való 136—140 K., háj 140—144 K., sertészsir 136—140 K. Bárány párja: 10—18 K.

Füstölt hús (vidéki) kgja 1-30—1-80 K., hazai sonka 1-60—2- K., szálemi 3—3-20 K.

Baromfi-félék: élő tyúk 3-20—4- K., rántani való csirke 2-40—2-60 K., sütni való csirke 3—3-60 K., kacsa, sovány — K., hizott 4—4-80 K., lud, hizott 16—20 K., pulyka, sovány — K., hizott 12—15— koronával páronként.

Vágott hizott liba 1-40—1-60 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1-50—1-80 K. kg.-kint.

Teavaj: (centrifugált) 2-40—2-60 K., főzővaj 1-80—2- K. kgkint. Tehéntúrógja 20—28 fillér.

Zöldsejtelék: Burgonya (waggonáru) sárga 360—440 K., rózsá I. 360—400 K., kilti fehér 600—800 K.

100 mm.-kint. Hagyma 50 kgos zsákokban zsákkal együtt 10—12 K. mm.-kint.

Gyümölcsfélék: szőlő; chasselas — fillér, muskotály — fillér kgkint. Alma, válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Török-Bálint stb.) 80—120 K., másodrendű alma — K., harmadrendű apró áru — K. métermázsánként. Körte, elsőrendű 80—120 K., másodrendű — K. mm.-ként. Meggyoró: — K., Dió: — K. mm.-ként. Aszalt szilva — K. Szilvaiz — K. mm.-ként.

Déli gyümölcs gondosan átsomagolva, vidékre is, ab raktárunk: Citrom 300-as 6—7—8 K., 360-as 5-50—6-50—7-50 K. Narancs: 160-as 6.50—7-25—8 K., 200-as 6—6-50—7— K., 300-as 7-75—8-25— K., 360-as 7-50—8—8-50 K. Vértelű: 160-as 10-50—12-50 K., 200-as 10-50—12-50 K., 300-as: 11—13 K.

Méz: pergetett ákác —90—1— K., hárs —80—90 korona kgkint. Gyümölcsíz 1-20—1-30 K. kgkint, szárított gomba 1—1-20 K. kgkint. Mák (kék) — f. kilónként. Sajtok: Romadour 25—50 dekagrammos téglákban 50—60 fillér, grói 1—1-20 K. kgkint. Juhsajtok —80—1 K. kgkint.

Tojás: bácskai 64—65 K., erdélyi apróbb áru 62—63 K. ládánként (1440 drb.), apadt — K., meszes — K.

Bécsi szarvasmarha vásár.

(Kredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1904. márczius hó 28-án.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott és legelőmarha-ban főlhajtás — 2950	Hizott marha — 2950
Csontozni való marha-ban főlhajtás — 510	Legelőmarha(Weidew.) —
Összesen — 3460	Csontozni való — 510
Eladatlan maradt —	Összesen — 3460
	Nem szerint:
Származási hely szerint:	Ökör — 2579
Magyarországi — 2330	Bika — 459
Galic. s bukovinai — 193	Tehén — 319
Osztórt tartományokból — 437	Bivaly — 103
Összesen — 3460	

Árak: (100 kilogrammonként élősúlyban koronáértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	70—76	64—69	54—63
Galicziai hizott ökör	76—80	70—75	64—69
Tarka hizott ökör	78—85	68—77	58—67
Bikák	58—72	74—75	—
Hizott tehén	56—68	—	—
Legelőmarha	50—56	—	—
Csontozni való marha	—	—	—
Bivaly	40—52	—	—
Konzerváru (selejt.)	—	—	—

Irányzat: tekintettel a nagyheti bőjtre gyenge kereslet mellett a hangulat esendes; az árak nagyjában a multhetiek, kivéve a legprimább árut, melynek ára 1 koronával emelkedett kivételes esetekben.

Vásáron kívül közvetlenül a vágóhidra érkezett a lefolyt héten 767, a mult vesztégyására való főlhajtás 320 darab.

Szerkesztői üzenetek.

I. Gy. urnak Budapest. Üzemtani cikkek, mint kevésbé aktuális, nálunk nem közölhetők.

G. J. P. urnak Somogyvár. Van bronz színű gyöngytyúk s ez a fehérről is szebb. Alakja olyan mint a szürkéké, de színe kékbe játszó s fénylő bronz színű. Nálunk sokan tenyésztik s ezek címzeit a „Baromfi-tenyésztés” című szaklap szerkesztősége (Rákosliget) magánlevélben közölni fogja.

K. L. urnak Zsebfalu. Keltető gépek Geitner és Rausch cégénél Budapesten kaphatók. A legközelebb egy erre vonatkozó eredeti s nagyon érdekes közleményt fogunk lapunkban közölni, amelyet egyik legkiválóbb tenyésztőnk, Rácz Ödön urnó írt.

E. S. urnak Biri. Kérdésére, mert nagyon terjedelmes és nem is közérdekű, lapunk hasábjain nem válaszolhatunk. Tessék tehát azt valamelyik gazdasági tanácsadó bizottsághoz beküldeni (van minden felsőbb gazdasági tanintézetben), az illető tanintézet igazgatóságához intézendő bélyegmentes kérvény kíséretében és onnét díjmentesen megkapja a kívánt fölvilágosítást.

B. J. urnak Balajt. Hogy mennyit ér egy kocsi-derek = 2 mm. buzafőrek, az a körülményektől függ. Takarmányértéke legfeljebb 1 mmázsa szénával egyenlő. A törek mmázsját közönségesen 1.—1.20 koronára, a szalmatermő Alföldön még ennél is jóval kevesebbre szokták becsülni.

B. G. urnak Misafa. Termények közvetítésével nem foglalkozunk. Tessék lapunk kishirdetéseiben közzétetni vagy pedig a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezet”-hez fordulni kérdésével.

„Köztelek” buzgó olvasója. Névtelen leveleket figyelembe nem vesszünk.

Egészséges, túl nem érett

LENKÓRÓKAT

melyek tehát a mag teljes megérése előtt arattattak és akként lettek kezelve, hogy azokat rostnyerésre fel lehet használni, bármely mennyiségben

átvesz, ugyszintén elvállal szerződésbeli kötelezettséget előírás szerint termelendő lenkórá átvételére nézve előre megállapított legmagasabb ár mellett

Salzmann és Társa
gyáriigazgatósága SZEGEDEN.

2291

Eladó birtokok:

2300	hold	fele gazdaság, fele erdő és legelő	frt 350,000.	
2000	"	fele gazdaság, fele erdő	frt 300,000.	
800	"	csupa gazdaság, gazdag felszereléssel	frt 250,000.	
1700	"	1000 szántó, a többi szőlő, rét és erdő	frt 205,000.	
1700	"	900 " " " " " " " " " " " "	szőlő, rét és erdő gazdag felszereléssel	frt 200,000
1000	"	600 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	120,000
550	"	350 " " " " " " " " " " " "	és rét gazdagon felszerelve	frt 115,000.
1200	"	350 " " " " " " " " " " " "	erdő és rét	frt 110,000.
410	"	150 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	frt 70,000
360	"	gazdaság, dohány termeléssel	frt 70,000.	

Beyer Károly,
Budapest, VI., Andrásy-ut 100.

Pályázat.

A herceg Esterházy hitbizományához tartozó kapuvári jóság bérnökségénél, elhalálozás folytán megüresedett

erdőtisztai állás betöltésére

nézve ezennel pályázat nyitattik.

Ezen erdőtiszt kezelésé alatt fog állani:

1800 kat. hold tölgy- és kőrisfaerdő, 4000 kat. hold egererdő.

Ezen álláshoz a következő járandóságok vannak kötve: Kézpénz fizetés évi 2400 K., 1800 l. tej, 80 m² fa jutalék, természetbeni lakás, kerttel, szolgálati fogat használatára.

Ez állásért a siker reményével csak azok pályázhatnak, a kik: a) feddhetlen előéletűek; b) az erdő-akadémiai tanfolyamot teljesen és jó sikerrel bevégezték és az erdészeti államvizsgát belföldön letették.

A végzett tanulmányokról, az államvizsgáról az eddigi hivatalos működéséről tanuskodó hiteles bizonyítványokkal, keresztlevéllal felszerelt és sajátkezűleg írt folyamodványok, legkésőbb **április 30-ig** a herceg Esterházy jóságbérnökségének Kapuvárot (Sopron-megye) küldendők be.

A herceg Esterházy kapuvári jóságának bérnöksége.

(Utányomat nem díjaztatik.)

2293

A Magyar Cukoripar-Részvénytársaság szerencsi gazdaságánál két

II. oszt.

gazdasági irtóki állás

lehetőleg azonnal betöltendő. Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett pályázók küldjék bizonyítványmásolatokkal felszerelt ajánlataikat a

2289

Magyar Cukoripar-Részvénytársaság igazgatóságához, Budapest, V., Nádor-utca 18. szám.

Hirdetések felvételnek

a „Köztelek”
kiadóhivatalában
Budapest, Üllői-ut 25

A tisztelt gazdaközönségnek!

ajánlunk elsőrendű arankamentes államilag ölmzárolt

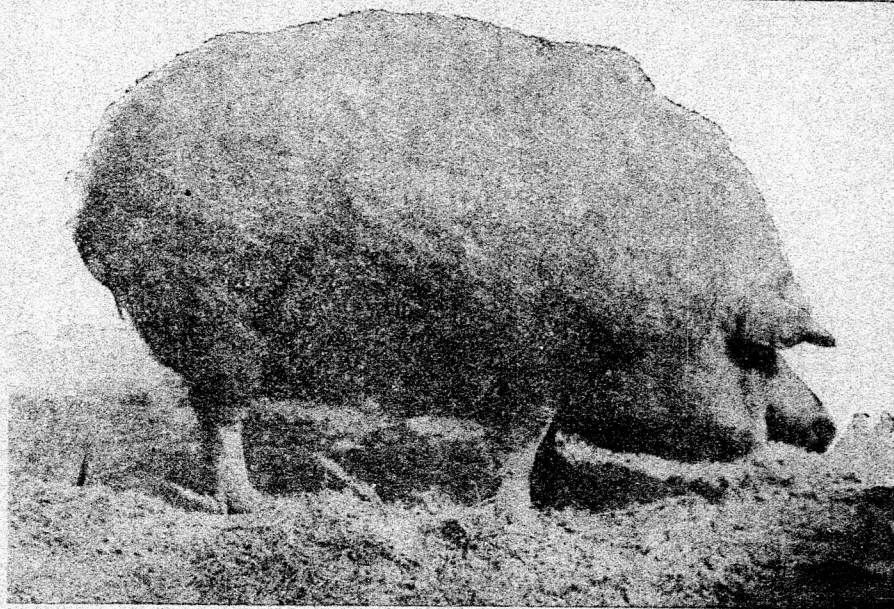
lóhere- és luczernamagot

továbbá eredeti quedinburgi igen megbízható magas csiraképességű répamagvakat, ugyszintén komócsin, fűmagot, csibehurt, bükkönymagot stb.

Holländer Adolf és Fia

termény- és magkereskedés Debreczen.

2207

A sertés javítása és hizlalása

Irtá: K. RUFFY PÁL.

II. JAVITOTT KIADÁS.

Ára 2 korona 20 fillér,

melynek előleges beküldése ellenében portómentesen küldi a

“PÁTRIA” R.-Társ. könyvkereskedése

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Eckendorfi takarmány Répamag

eredeti északnémet eredeti ólomzárolt zsákokban a **K. 35.** —

Báró Stummer tavarnoki termése

a **K. 30.** — 2270 50 kilónként kapható

HALDEK magnagykereskedésében

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója Budapest, Károly-körút 9.

Méltóságos gróf Esterházy Sándor ur tulajdonát képező nagy kiterjedésű **tőzegtelep** kiaknáására, bővíző **hegyi-forrás** felhasználására, esetleg **pisztráng** tenyésztésre bérbeadó. Ugyanitt negyven hold **erdő** faállománya, importált b. ejelő **oszfrielandi** szőlők után származott bikák és kistűnő régi hegyi **borok** árjegyzék szerint eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi jószág-felügyelő **Pia-Keménes, u. p. Nemes-Magasi, Vasmegeye. 5891**

Viktória borsót nagyobb mennyiségben elárult a Nagyszécsényi bóruradalom. Ajánlatok: Nagyszécsényi bóruradalomhoz intézendők, Nagyszécsény, Nógrádmegye. 5498

= Nagy = árleszállítás!

KOVÁCSY BÉLA tanár A takarmányozás-tan kézikönyve

című munkája 7 kor. 20 fill. helyett most csak **4 koronaért** kapható a **"PÁTRIA" r. t.** könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25., az ár előleges beküldése ellenében bérmentve.

Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás **szakkönyvtára** kiadásában. Ez a kötet a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási szakkönyvtár első kötete. Tartalma: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási szakkönyvtár. Budapest, Károly-körút 9. szám.

Csicsókagumót ajánlok míg a készlet tart, métermázánként 5 koronáért, zsák nélkül, Cseklész állomás: a. Megrendelhető: Bérgyőr-út, Sáp, Pozsonymegye. 5480

Tejgazdasági berendezési eszközök, úgymint: separator, vaj-köpi stb. Használt, de jó karban, megvételre keresetlik. Szíves ajánlatok: Meller Rudolf, Nagy-Atód. (Somogy-m.) 5502

Eiadó **Ákácfa szőlőkaró**, hegyen termelt, kemény, erős, 180 cm. hosszú hegyezett gömbölyű, részint hasított. Bővebb értesítést ad: **Jakab Mihály** ispán, Ivád, Mátzaballa, Hevesmegye. 5477

Utolsó évi termé-ü, magas csiraképességű **Oberndorfi répamag, Gróf CHOTEK futtaki uradalmának termése**

25 korona 50 kilónként.

HALDEK magnagykereskedésében

József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítójánál Budapest, Károly-körút 9. szám.

A nemesített alcsuti tengeri

koránérő, bőtermő fűfű és mint igen értékes kereskedelmi áru, közkeveltségnek örvend. Termelőik részére a folyó évben is ad el az uradalom vetőmagot az alább megjelölt árak mellett: vetőmagnak válogatott csövek közép részéről, közép részéről vetőmag ára métermázánként 18 korona. Hasonló módon válogatott csövekről géppel morzsoló tengeri áru métermázánként 15 korona. Az árak Ács-állomásra szállítva (Bioske-sárbogárdi helyi-erdekű vonalon) zsákok kívül érteendő. Zsákok önköltségén loznak szállítva. Készlet morzsolóiból 0-50 q-nál, géppel morzsolóiból 3 q-nál kevesebb mennyiség nem szállíthatik. Ez idén kisebb készlet **székely tengeri** is kerül eladásra, métermázánként 15 kor. árban. Megrendeléseket a pénz előleges beküldése vagy az áru utánvételezése mellett — míg a készlet tart — elfogad a **Főhercegi gazdasági intézőség Vertesacsán.** (Posta-, vasut-, táviró-állomás) Budapest, Károly-körút 9. szám.

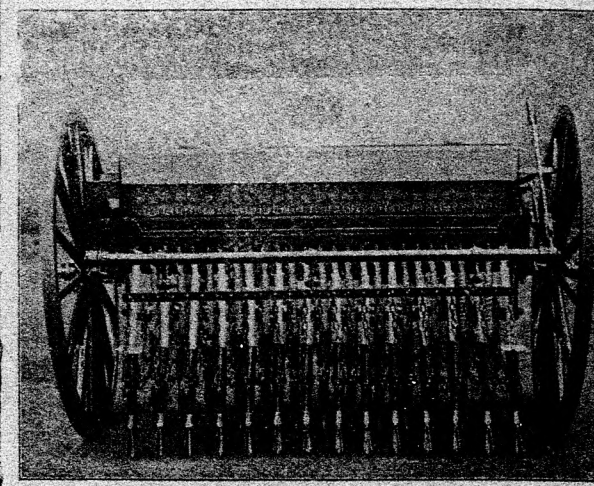
Tavaszi telepítésre kitűnő faj Kosárfüzdugványokat ajánl jutányos áron s kívánatra árjegyzéket küld **„Irma nemesfüztelep“ kezelősége GALGÓCZ (Nyitram.)**

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület szatmári 18 kat. holdas **amerikai szőlőtelepe** megfelelő európai anyateleppel, épületekkel **haszonbérbe adó.** Értekezni lehet s ajánlatok benyújtandók Szatmáron, Bercsényi-utca 19. sz. alatt a Szatmármegyei Gazd. Egyesület titkári hivatalánál. **Poszvék Nándor** egyll. titkár. 2285

Ingyen és bérmentve küld mutatványszámot a Baromfitenyésztés című képes hetilap. E heti képes szakkönyvről felőle a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyul-tenyésztési és értékesítési kérdéseket. A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkeket mindig a legjelesebb tenyésztők írják. A lap hetenkint nagy terjedelművel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve. Szerkeszti: **Hreblayné Dedinszky Adél.** Előfizetési ára: Egész évre 8 kor. 1/2 évre 4 korona. Szerkesztőség: **Budapest, Rákospalota.**

Könyvkereskedésű k szervezése alkalmával egy régen elfogyottak hitt nagybecsű s keresett munka példányaira akadunk. A mű címe: **TOKAJ-HEGYALJAI ALBUM.** Kiadja: a Tokaj-Hegyaljai Bormivelő Egyesület. Szerkesztik: **dr. Szabó József és Török István.** Megjelent 1867-ik évben, számos könyvomat melléklettel. Mindaddig, míg a csekély készlet tart, **8 koronáért** ajánljuk fel e művet az érdeklődőknek, melynek bolti ára **50 korona volt.** Ajánljuk továbbá: Magyarország kézi térképe 65/85 cm. nagyságban, ára 2 kor. 40 fill. Ugyanez vászonra huzva 3 > 60 > Magyarország fali térképe 80/120 cm. nagyságban, ára 7 > > Ugyanez vászonra felhuzva 10 > > Budapest legújabb térképe 70 > > Gazdasági művekből állandóan a legnagyobb ráért tartjuk s megrendeléseket a vétel napján intézzük el. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **"PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG KÖNYVKERESKEDÉSE BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.**

!! UJDONSÁG !!

WEISER J. C. gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán.

Ajánlja: 2288 sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas **legújabb lenmagvetőgépeit ferdebordás tolókorongokkal.**

A kos-eladás

az eredeti **Rambouillet-nyájban Wittingau (Böhmen)** megkezdődött. 2253 **Fürstl. Schwarzenberg'sche Herrschafts Direction Wittingau, posta- és vasutállomás.**

SZŐLŐLUGASZT ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon. Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része, ha megmű is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmas fajokat bíltettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkittűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel. A szőlő hazánkban mindenütt megtermes s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekegyeb gondozással felnevelhető nem volna, ezekívül más épületeknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legremekbbs díszre anélkül, hogy legkesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem. A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja. Cím: **Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd.**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

A pozsonyi „Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárnyagár“ által kizárólag vállalatunk vevői számára gyártott különleges **nyers és vízhatlan ponyvákat** valamint minden méretű, gazdasági czélokra való len- és juta- **ZSÁKOKAT** ajánljunk kiváló minőségben gyári áron. Mintát, árjegyzéket kívánatra készséggel küldünk. Mintával, árajánlattal szolgál a vezérképvislettel megbízott **Gazdasági Figyelő vállalat BUDAPEST, II. kerület, Zsigmond-utca 9. szám.** „Gazdasági Figyelő“ folyóiratunkat kívánatra szívesen megküldjük. 2280

Budapesti Malomépítészeti és Gépgyár Podvinecz és Heisler

Budapest, VI. ker., Váci-ut 141. **Elsőrendű benzin-lokomobilok. Benzines cséplőkészletek. 2284a Fekvőleges benzinmotorok.** Tökéletes szerkezet! Olcsó üzem! Egyszerű kezelés! Könnyen szállítható!

26. SZÁM
Hirdetési minden s den s A legk
Betölte
BETÖLTET
A hat szent-lőpinc bérletnél kazó esetleg cillen betöltésre. Ga szakkolát vég emberek, kik h már alkalmazva bizonyítvány-m szerelt pályáz vis-za nem k dalmi főbéri Baranya-Sze t.
Nagym gróf Déesey bód- zent-mihály egy irakli állat tenés, évi füzés teljes ellátás. szakkolát fels alábbi címre kü 10-éig. Gyakorla ben részestlin len. Rhédey Bud-Szent-Milá
Gazd segédtisztá ő töltendő. Pályáz tatik, hogy keve a magyar és szóban és írásba évi gyakorlat. Javulalmazás: szabad lakás. Folyamod... másolatok... nem küld... Üchtritz Amadé dalmi intézőség Po sonymegye.
Alkalmaz nitrit irak egy intezetet siker ember; évi füzés lakás, füzés é Továbbá a gazd könyvvitelen a magyar és néme jártas oly ügye sonló minőség ideig gazdaság évi füzés 2400 füzés és világi tok, bizonyítvá egyfitt, melyek nak, a Csurgói Somogy-Csurgó
Segéd keresetkímélő Vilmos udvari sülyi gazdaság lépésre. Fizeté teljes ellátással. resztény, gyakori len egyének kül kat Christólyi Tápószilly, Pest
Gazdaság jobb családból v gazdálkodásban gal, április 15-ik elcséjere való b... tolik. Fizetés: vül havi 20 ko ellátás. Katona nek e céget tart. nyitvány-másola rolt kérvényüké nem küldetnek címre, Pa-Győ petnek, Zalameg
ALLÁST
Okleveles s ki felsőbb gazda tel jeles eredmé 25 évi gazdaság tiszti alkalmazási tartás és teny ágában, tejgázl ben, mag- és ta nyek, cukorrép oltványszőlő m lenlegi szolgál nek és gyakorlat megfelelőleg vált Ajánlatot, Szak alatt a Köztelek k kér
Gazdasági jelesül végzett, keresztény, ho lattal bíró gazd egy nagyobb ne mint **ispán** más gazdaság mind hány-, cukorrép Alatttenyésztést, mint az összes l végzésében **szak tassággal bír,** keres azonnali belépésre szerón lett. Erélyes G Cím: Kárpáthy u. p. Verébely.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetésményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a hirdető címének kitételével közlünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

A baranya-azent-lőrinczi uradalmi főbirtokos gazdasági irnoki esetleg ellenőri állás kerül betöltésre. Gazdasági felsőbb szakiskolát végzett olyan fiatal emberek, kik hosszútávú tanulmányokat már alkalmazzák, kik előzőleg bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázatukat melyek vizs-za nem küldetnek) **uradalmi főbirtokos** címre. Baranya-Szent-Lőrinczre. 5488

Nagyemlétségű gróf Dévényffy Aurél ur birtok-utóhalál uradalmában egy irnoki állás azonnal betöltendő, évi fizetés 480 korona és teljes ellátás. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvények alábbi címre küldendők, április 10-éig. Gyakorlati bírók előnyben részesülnek, mely igazolható. Kérelmet Lajos tisztára, Bad-Szent-Mihály. 5489

Gazdasági segédtszati állás azonnal betöltendő. Pályázótól megkívánatik, hogy keresztény vallású, a magyar és német nyelvet szövegesen és írásban bírja. Néhány évi gyakorlatot megkívánatik. Juttatás: 1200 korona. Szabad lakás, fűtés és világítás. Folyamodványok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, 6 méltósága Céhtrix Sima Amadé gróf uradalmi intézőségéhez, Bőcsre, Po sonnyegre, küldendők. 5507

Alkalmazást nyér mint irnok egy gazdasági tanintézetet sikerrel végzett fiatal ember; évi fizetés 1080 korona, lakás, fűtés és világítás. Továbbá a gazdasági és a kettős könyvtelben mérlegképes, a magyar és német levelezésben jártas oly egyén, a ki már hasonló minőségben hosszabb ideig gazdaságban működött; évi fizetés 2400 korona, lakás, fűtés és világítás. Pályázatok, bizonyítvány-másolatokkal együtt, melyek vissza nem adandók, a Csurgói főbirtokoshoz Somogy-Csurgóra intézendők. 5519

Segédtszati keresetű méltóságos dr. Tauffer Vilmos udvari tanácsos társadalmi gazdasági, azonnali belépésre. Fizetés 480 korona, teljes ellátással. Okleveles, keresztény, gyakorlati bíró mellett egyének küldjék ajánlatukat Christoffély Béla intézőnek, Tápiószőlő, Pestmegye. 5525

Gazdasági segéd. jobb családból való fiatal ember, gazdálkodásban némi jártassággal, április 15-iki vagy május elejére való belépésre felvétetik. Fizetés: ázéneműm kívüli havi 20 korona és teljes ellátás. Katona-kétszázötvennek ezent kezdőnek bizonyítvány-másolatokkal felszerelt kérvényeket, melyek vissza nem küldetnek, Kéri Jenő címre, Pécsyóka, posta Szegedmegye, Zalamegye, intézendők. 5520

ÁLLÁST KERESŐK.

Okleveles gazdasági tanintézet teljes eredménnyel végzett, 25 évi gazdaság-kezelési és földművelési alkalmasságban gyakorlati jártasságot szerzett, az állattartás és tenyésztés minden ágában, tejgazdaság kezelésében, mag-és takarmány-növények, cukorrépa, dohány és olíványszőlő művelésében; jelenlegi szolgálattal képessegelnek és gyakorlati jártasságának megfelelőleg változtatni óhajtja. Ajánlatot, Szakember-jelleg alatt a Köztelek kiadóvitalátsba kér

Gazdasági iskolát jelenleg végzett, 29 éves, nős, keresztény, hosszabb gyakorlati bíró gazdasági, jelenleg egy nagyobb nemesi birtokon mint ispán működik, jártas a gazdaság minden ágában, dohány, cukorrépa termesztését, állattenyésztést, hizlálást, valamint az összes földi teendőik végzésében **szakavatott jártassággal bír**, hasonló állást keres azonnali vagy későbbi belépésre szerény igények mellett. Erélyre és megbízható. Cím: Rárpáthy g.-tíz, Vajk, u. p. Verébély. 5457

Nős, gyermektelen, 35 éves egyén, józan és megbízható, ajánlkozik gazdaságba kúlcárnak vagy ispanának, a hol az ur kezelése alatt van a gazdálkodás. Cím: a kiadóvitalában. 5454

Könyvtel, nős, írn., a kettős könyvtelben mérlegképes, magyar és német levelező, ki hosszabb ideig egy birtokon kezelt birtokon mint számvé, nagy tehetségű és a belső majorság teendőinek felügyeletével volt megbízva, szerény igények mellett azonnali belépésre állást keres. Jó bizonyítványokkal rendelkező ajánlatokat 3800.-sz. alatt a lap kiadóvitalátsba k.

Földműves-iskolát jeles és kitűnő eredménnyel végzett, 23 éves, nős egy n., 4 évi gyakorlati, bármikor belépésre állást keres. Szives megkeresések: Kun Ferencz, Jászladány, II. ker. 519. szám. kéretnek. 5458

Intézői vagy ehhez hasonló állást keres, 34 éves, keresztény, a debreczeni gazdasági tanintézetet végzett gazdasági, ki 13 évi gyakorlati rendelkező és a legutóbbi 8 év alatt mint ispan működött az ország egyik legbellejesebb uradalmában, ugy az állattenyésztésben, tejgazdaságban, hizlálókban valamint a szem-és takarmánytermelésben, dohány s cukorrépa művelésben kiváló jártassággal bír. Állást azonnali is elfogadhat. Cím: a kiadóvitalában. 5498

Segédtszati, ellenőri, ispani állást keres azonnali belépés mellett, debreczeni gazd tanintézetet végzett okl. gazda, 9 évi gyakorlati, nagyobb uradalmában. Cím: a kiadóvitalában. 5484

Egy vasszorgalmu, 24 éves gazdaság, több évi jó bizonyítványokkal, oly állást keres, hol földi teendőin és belgazdaságon túl a külgazdaságban is jártasságot szerzhethet. Cím: a kiadóvitalában. 5518

Földbirtokos vagy uradalmi alkalmazotti házához ajánlkozik hávezetőknek — esetleg uradalmi gazdaszszonyok — erdélyi intelligens nős (földbirtokos özvegye). Megkeresések a Székelyföldön címre a kiadóvitalátsba kéretnek. 5517

A gróf Esterházy-féle földműves iskolát június végén több, részben a katonasorozáson már túllevő növendék végzi, kiknek egy része felesleges is. Mindannyi egyszerű földműves, ki a gazdaság és szőlőművelés minden ágában jártas. Ezeket igénybe venni óhajtók forduljanak a **ber megjelölése** mellett az iskola igazgatósághoz Csákvárra. 5509

Elméletileg és gyakorlatilag képzett gazdasági állást keres. Bővebbet levelezleg. Cím: Takács György, Loka-Négyre, Hontmegye. 5518

ÁLLATOK.

Eladó 5 darab nagytestű rambouillet kos, 400 db rambouillet anyabirka, 160 darab éves ür. Spargnyókér argenteuill, szép erős, 3 éves, czre 16 kar. Szőlővessző gyökere és sima. Ráczegeti gazdaság, (posta, távirás), vasút Siuontornya.) Tolnamegye. 5508

Szépen fejlődött 14 éves Hampshire-down (angol huszár) kosok felnevelési célra, megvételre ajánlatnak. Szives megrendeléseket elfogad: Turányi Bertalan Ottó, Mőzsgőn (Somogy-megye). 5522

Sárga orpington tojások nagytyú mennyiségben kaphatók darabonként egy koronáért. Urgancsak igen szép orpington kakasok is eladók, darabonként 20 koronáért. Hrablay Ferencz, Báj, Szabolcsmegye. 5521

Az **Ordódy-féle** tehetségét átvétele folytán lényegesen nagyobbított, országosan törzskönyvezett **Heves-i telivér tenyészetünkből**

tuberkulinra nem reagáló telivér simmenthali bikák a ráczalmási felvér tenyészetünkből pedig

magasvérű felvér simmenthali bikák kerülnek eladásra.

Az állatok **Rác-zalmáson** vannak felállítva. 2133

Pajzs Gyula gazdasága **Rác-zalmás**

Fejérmegye (vasút, hajó, Budapest környékbeli telefon).

Félvér Orpington kakasok kaphatók darabonként 5 koronáért **Eperjesy Bélánál** Péczelen, Pestmegye.

Jármas ökrök, tinók, lovak, sertések és juhek. tenyész vagy használati állatok beszerzésére megbízásokat elfogad és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan, átrekt forrásokból közvetíti az Erdélyi Gazdasági Egylet vednöksége alatt álló

Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvárt. Szentgyörgy-utca 2. sz. Telefon 31

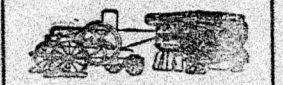
Eladó malaczkok. Gróf Maláth József ur szemlámegyei perbenyiki uradalmában tisztavérű 8 hetes **Yorkshirei malaczkok** vannak eladók, darabonként 24 korona árban. Idősebb minden hétélt 2 koronával drágább. Levélbel megkeresésekre választ ad az uradalmi tisztartó. 5400

VEGYESEK. Eladó 1500 liter kitűnő házi szilvérium. Felvilágosítással szolgál: Verzár Mihály, Harezon, u. p. Mező-Panit. 5523

!! 6 első díjjal kitüntetve !!

Kállai Lajos

rotortelepe BUDAPEST, VI. Gyár-utca 50. sz. Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Villamos benzín-locomobli, cséplő-készletek kettős tisztító szerkezettel

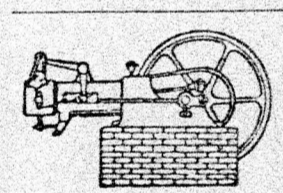
!Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor üzemben láthatók VI. Gyár-utca 50. sz. Gépezet nélküli számmal kezelhetők. Gőzgépek cserébe vétetnek. Külön gazdasági gépszítály. — Árjegyzék ingyen. —

Óriás tökmag. Sok éven át általán nagy sikerrel nemesített szürke Indiai Mammoth és vörös Chini kesztyűzésből származó mag nálam kapható. Terménye kiválóan eltartható és rendkívül bőtermő. Kijelje 3 korona. Tarnai Bertalan földbirtokos Apo-tag, Pestmegye. 5361

Megvételre keresek 4000 Riparia Portalis sima amerikai oltó alanyt, továbbá 5000 Járdovány, 4000 Tramin, 4000 Ruhlandi, hazai szőlő csoport, Betoga Sándor, Mező-Szengyel, Torda-Aranyosmegye. 5492

Rendkívül előnyös birtokbérletek. 1000, 1500 és 2800 holdas birtok, ősz, tavaszi vetéssel, leltárlag azonnal bérbe-adandók. Felvilágosítással szolgál: Kövesdy Jenő, Nagykanizsa. 5513

Csésőka-gumó métermázsánként 5 kor., zsekkal együtt; első utántermésű **oros lenmag** métermázsánként 24 korona, zsekkal önköltségen; **tavaszi takarmányborsó** m.-mázsánként 14 kor., Nagykanizsa vasuti állomásra szállítva, Sommer Ignác gazdaságában, Csapi, u. p. Galambok. 5524

Legkötőbb Benzinmotoraink

gyárunkban mindenkor üzemben megtekinthetők. Árjegyzékek és költségtérítések díjmentesen adtunk. 1315

Beck és Gergely motor-és gépgyár Budapest, V. Váci-ut 12

Brück és Társa szállítók és bizományosok Budapest, VII., Dohány-u. 16. Elvállalnak: mindennemű szállítványozásokat é. p. podgyaszt, árut és költözéseket zárt butorkocsikban, ugy helyben mint vidéken. Mindennemű áruk bizományi eladását is. 2187

Buza-ocsu

100 klg. 5 kor., buza-polyv., 100 klg. 5 kor. 40 fill. zakkal együtt ab Budapest, igen fontos tejgazdaságnál, szarvasmarha, bány, birka s egyéb apró állatok etetésére igen alkalmas. Kapható: Zuckermann Ede, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 12. Telefon: 1903 5504

Homokföldök zölő-trágyázására kiválóan ajánlható: **csillagfürt** vetőmagot 14 koronáért ajánlunk mint az Erdőteleki gazdaság intézősége, Erdőtelek. (Heves-megye.) 5503

Parasztolajpogácsát, a m. háza rezeze, tök-mag és napraforgópogácsát ajánlunk, franco minden állomásra, ugy-szintén vető-bükkönyt és tarkababot conventióhoz a legjutányosabb áron kisebb és nagyobb mennyiségben. Klein Ferencz és Fla, Budapest, VI., Andrássy-ut 64. sz. 5057

Korai ansehal-fajta kiváló minőségű sima **kömélőgyványok** ezre csomagolva és vasútra szállítva 20 korona. Eltérésre alkalmas 4-5 mm. erős sima Riparia Portalis és **Rupestrus Monticola**, ezre csomagolva és vasútra szállítva 12 korona. Ezerjő, Olasztrilling, mézes fehér, Veltelini piros fajtájta hazai sima vesszők ezre 7 kor. Kapható: **Bajor József** szőlő-és kmetőtelepeiről, Rác-zalmáson (Fejérm.). 5187

Sárga Oberndorfi répamag 1903. évi termés jótállással a fajtisztaságra és kitűnő csiraképeségre 100 kilónként 50 koronáért eladó ab vasutállomás 2144 Bicske, **Gr. Esterházy eskárvári gazdaságában.**

Vetőmag. **Ligowói zab,** rendkívül bőtermő, mm.-ként 20 koronáért; **Prairie királynője tengeri,** mm.-ként 16 koronáért, Boglár állomáson feladva, szállit: Gáll Ernő ur gazdaságára. B. Boglár. 5381

Birtok felparcellázása miatt bérgazdaságon április 24-én megeztünk, így az összes **fundus instruktus eladásra kerül.** Jármasökrök, 1000 kőzépítmény juhnyáj, mongolicza sertések, tehén-és növendékek, csikók. Továbbá 8-as Shuttleworth cseplőkészlet, szalmaevetator, fűrésztizedes mérleg, kézi fecskendező, rosták zsákolóval, trieur, gőztengeri-morzsoló, répavágó, szecskavágó, járgány, egyes-és kettős veseke, vas-és faborona, fahengerek, szénsgyűjtők stb. Kovács-és Bogar műhely fel-szerelés, pinczefelszerelés, gőzmalom berendezés, 21-es Ganz-féle hengerezék, Boerde-féle koptató, ködkürt, végül szobabutorok és 100 mm. tavaszi mszibüköny. Megtekinthetők **somogy-szakási bérgazdaságban,** hová kérdézősködések is intézhetők. 5382

Nékülözhetetlen a foszforsavas csontmész, tehének, ökrök, borjak, malaczkok, lovak, csikók, szarvasok, őzek és a baromflak takarmányozásánál, **kapható: NEUBAUER ADOLF** műtrágya és vegyl-ípar gyárak meghatalmazottjánál **GYÖR.** — 2101

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában, u. p. Koneza még kaphatók

leszállított áron

Francia perje Csomós ebir

fűmagvak.

Cserháti tanártó meghonosított

óvári tak-répamag

melyet a magyaróvári szarvasmarhateny egylet parasztagdá-3 év óta 800 holdon feltűl területen termelnek drassói magból bőtermőség és eltarthatóságért. Koránérés, fehér, hl.-ként 55 kg. sulyu k.-holdanként 10 év óta 9-15 mm. termétt:

duppai zab

lóbab

pernau lenmag

székely tengeri, korai királyné tengeri, legbővebben termő

1902. Budapesten 2 első díj; 1903. szeptember Kolozsvárt

gulyabeli tehénekért és 8 éves bikákért

2 első díj.

Ezen gyorsan fejlődő, edzett, hatalmas csontozatú 2-3 éves

magyar bikákból

állandó közület, árak 500-1500 korona, utolsó eladás 1900 koronás bika.

Nemesi birtok

600 magyar holdas, Berzétén, Gömörmegyében, vasut-országát mellett, haláleset miatt eladó. Felvilágosítással Glos Barna szolgál a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezet”-nél, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

700 holdas birtok,

6 szobás urlak és gazd épületekkel, 20 percz vasuttól, Dunántul, 78000 forintért eladó. Közlelebbit:

Österreicher Bernátnál Nagykanizsán. 22320

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy a leanti ezimemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, gépszántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

AUTOMOBILOK

kipróbált, megbízható szerkezet, bármikor megtekinthetők.

Jutányos árak! Teljes garancia!

Budapesti malomépítészeti és gépgyár
Podvinecz és Heisler, Budapest, Váci-ut 141.

Nagybirtokosok
és nagybirtokok részére igen alkalmas tiz löereji használt és javított gőzcsepítő-garnitúrák, olcsó ár és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók
Fehér Miklós gépgyár
részvény-társaságnál.
Budapest, Külső Váci-ut 80. szám alatt. 5450

A magyar gazdaságtanok és erdőtanok országos egyesülete ajánlja a földbirtokos és bérleti uraknak állásörvöltés osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az az ügyben való minden fölvilágosítás és a közvetítés teljesen díjmentes.

Eladó mintagazdaság.

5 órányira Budapesttől, szép egészséges bortermő vidéken, 500 hold szántóföld és rét, 24 hold kitünő ojtott hegyi szőlő. A birtok igen jó intenzív kezelés alatt van, új magtár, új istálló 100 drb marhának, új eselédházak, 8 szobás urilak a kertben, melléképületekkel, nagy borpince 400 hektoliteres új hordókkal, prés pumpával, teljesen felszerelve, cséplő, arató-vetőgéppel, 25 Sack-féle eke, kultivátorok, fűkaszály, gyűjtő, bolygató stb. — Tejgazdaság, 25 simmenthali tehén, 22 növendékmarha, 16 m. ökör, 8 ló, szóval minden el látva, hogy minden befektetés nélkül tovább lehet gazdálkodni. Ara mindezekkel frt 115.000

Beyer Károly,
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 100. szám.

Gróf Mailáth József úr perbenyiki uradalnában (posta- és vasut Perbenyik) 1887. 90. 98. 99. 900. 902. és 903. évi hegyaljai szamorodni körülbelül 150 hl., azonkívül király-helmecci 1902. évi termésű mintegy 90 hl.,

könnyebb minőségű bor kerül eladásra.

Venni szándékozók zárt írásbeli ajánlataikat, melyben az ajánlott árak világosan kiirandók,

folyó évi április hó 20-ig

az uradalmi tisztartóhoz nyujtsák be, hol esetleges tudakozódásokra felvilágosítást kaphatnak. 2259

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság, Szegeden ajánl jótállás mellett valódi angol tégelyacézból készült

gőzeke sodronyköteleket

(Vezérképviselő: Beck és Gergely-nél, B. dapes, V., Váci-ut 12.)
elismert legjobb minőségben és olcsó árban.

Ajánl továbbá aratógépekhez való

manila kévekötfonalat

minden aratógép szerkezethez megfelelő gombolyításban, valamint gazdasági kötélárukat, kenderzsákokat stb. a legelőnyösebb feltételek mellett 1032

SZÉNAPRÉSEKET szénának, szalmának, len, gyapot, fagyapot, bőrök és gyepfőzőg legkötőbb szerkezetel gyártanak:

PH. MAYFARTH & Co.

BÉCS, 2/1.
Mezőgazdasági és gyümölcsészeti gépgyár. 2263
Árjegyzékek ingyen.

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyfalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igaz ökör, lekötmi való ökör, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szives megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyfalva
Vasuti megállóhely helyt.

Állatorvosi jó tanácsok a gazdák számára.

Irtá
Dely Mátyás.
4 korona 20 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a

“PÁTRIA” r.-t.
könyvkereskedése
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A Gesellschaft für tropensichere Verpackung m. b. H. hamburgi cég, mint a 18708. számú és

„Eljárás husárak, termények, sajt és hasonló termékek steril eltartására“ 2292

ezimű magyar szabadalom tulajdonosa, ezen szabadalom gyakorlatba vétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmat eladja vagy gyártási engedélyt ad. Bővebb felvilágosítás nyerhető

Meller Ernő
hites szabadalmi ügyvivőnél
Budapest, VII., Erzsébet-körut 13.

Hampshire törzsjuhászat
Cittolib, Laun mellett (Csehország).

A kos-eladás
megkezdődött. 2251

Tenyésztő: **Heyne János, Leipzig.**
Fürstl. Schwarzenberg'sche Herrschafts-Direction Cittolib, bei Laun, Böhmen.

Úri Rezső

sertésbizományos

= Budapest, =

13szef-körut 22/24.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

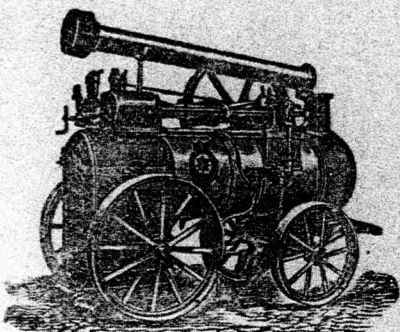

HASZNÁLT GŐZCSÉPLŐ KÉSZLETEK.

Szücs Ödön, Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 66. sz.

Használt gőzcséplő-készletek gondosan kijavítva, teljes szavatosság és kedvező feltételek mellett. Veszek használt gőzcséplő készleteket és elvállalom ilyeneknek jótállás mellett való javítását is.

HASZNÁLT GŐZCSÉPLŐ KÉSZLETEK.

K

AZ OF

Az országos m

Nem
Egész évre 20 k

AZ „OMG

Az Országos

közgazd

április hó 7-én,
a „Köztelek” n

Tárgy:

A kivándorl

Előadja:

Budapest,

Szuperfosz

Az OMGE. szup

ponti irodája 48

és 49 fillérért

kilogrammperce

Fizetési feltételek

tén 3% enged

azontul az osztr

lábanál 1 1/2%-

Megrendelések

vaggonrakomány

szállítmányoknál

és darabaru k

Megrendelések

irodájához (Buda

intézendők, mely

tási feltételeket

feltételek a Közte

ban már megje

kozást nyujtana

Tavas

szőlő-

Magya